

टोलवसुलीवरून संतापाची लाट

खारपाडा टोलनाक्यावर वाहनचालक आक्रमक; आधी काम पूर्ण करण्याची मागणी

। माणगाव । प्रतिनिधी ।

बहूचर्चित मुंबई-गोवा राष्ट्रीय महामार्गाचे चौपटरीकरण आणि कॉन्क्रीटीकरणचे काम अद्याप पूर्ण झालेले नसताना रायगड जिल्ह्यातील खारपाडा टोलनाक्यावर १५ मेपासून टोलवसुली सुरू करण्यात आल्याने वाहनचालक, कोकणवासीय, स्थानिक ग्रामस्थ तसेच विविध सामाजिक आणि राजकीय संघटनांमध्ये तीव्र संतापाची लाट उसळली आहे. अपूर्ण महामार्गावर टोल आकारणी सुरू केल्याच्या निषेधार्थ आंदोलन छेडण्याचा इशाराही दिला आहे.

महामार्गाच्या अनेक भागांमध्ये अजूनही कामे रखडलेली असून ठिकठिकाणी खड्डे, धुळीचे साम्राज्य, अपुरे सेवा रस्ते, अर्धवट उड्डाणपूल आणि सुक्ष्काव्यवस्थेचा अभाव यामुळे प्रवाशाना जीव मुठीत धरून प्रवास करावा लागत आहे. अशा परिस्थितीत टोल आकारणी सुरू झाल्याने ‘‘अपूर्ण रस्त्यावर टोल कशासाठी?’’ असा संसप्त सवाल नागरिकांकडून उपस्थित केला जात

आहे. गेल्या १७ वर्षांपासून रखडलेल्या या महामार्गामुळे शेकडो अपघात झाले असून, अनेकांना जीव गमवावा लागला आहे. हजारो कुटुंबांचे संसार उद्ध्वस्त झाले असताना प्रशासनाने नागरिकांच्या सुरक्षेपेक्षा टोलवसुलीला प्राधान्य दिल्याचा आरोप स्थानिकांकडून केला जात आहे. ‘‘महामार्ग पूर्ण होईपर्यंत टोल देणार नाही,’’ अशी ठाम भूमिका अनेक संघटनांनी

घेतली आहे.

भारतीय राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरणाने खारपाडा टोलनाका कार्यान्वित केला असून, सुकेळी खिंडीजवळील दुसरा टोलनाकाही तयार आहे. तेथूनही लवकरच टोलवसुली सुरू होण्याची शक्यता आहे.मात्रनागोठणे,कोलाड,इंदापूर, माणगाव, लोणेरे तसेच रत्नागिरी आणि सिंधुदुर्ग जिल्ह्यांतील अनेक भागांमध्ये महामार्गांची कामे अजूनही संथ गतीने सुरू असल्याचे वास्तव

फास्टॅग नसल्यास दुप्पट टोल

एनएचएआयने फास्टॅग नसलेल्या वाहनांकडून दुप्पट टोल आकारला जाणार असल्याचे स्पष्ट केले आहे. २४ तासांच्या आत परतीचा प्रवास केल्यास सवलतीचा दर लागू राहणार आहे. स्थानिक रहिवाशांसाठी मासिक पासची सुविधा देण्यात आली असली तरी रायगड जिल्ह्यातील एमएच-०६ नोंदणी असलेल्या वाहनांना संपूर्ण टोलमाफी द्यावी, अशी मागणी जोर धरत आहे.

असे आहेत टोलदर

कार/जीप/व्हॅन एकेरी ₹७५। परतीचा ₹११५
हलकी व्यावसायिक वाहने/ मिनी बस ₹१५५। ₹२३५
बस / ट्रक ₹३२५। ₹४९०
तीन ॲक्सल व्यावसायिक वाहने ₹३५५। ₹५३५
जड बांधकाम यंत्रसामग्री ₹५१०। ₹७६५
सात किंवा अधिक ॲक्सल वाहने ₹६१०। ₹९१५

आहे. अनेक ठिकाणी वाहतूक अरंद वळणमार्गावरून सुरू असून, सेवा रस्त्यांच्या अभावामुळे स्थानिक ग्रामस्थांचा प्रवास धोकादायक बनला आहे. पावसाळा तोंडावर असताना महामार्गावरील चिखल, खड्डे आणि वाहतूक कोंडीमुळे वाहनचालकांना तासन्तास अडकून पडावे लागत आहे. अपघातांची

वाढती संख्या चिंतेचा विषय बनली आहे. अशा वेळी टोलवसुली सुरू केल्याने प्रवाशांमध्ये नाराजी अधिक तीव्र झाली आहे. पर्यटन हंगामाच्या पार्श्वभूमीवर या निर्णयामुळे कोकणात जाणाऱ्या प्रवाशांवर आर्थिक भार वाढणार असल्याची भावना व्यक्त होत आहे.

स्थानिक नागरिकांच्या मते,

आंदोलनाचा

इशारा

टोलवसुलीच्या विरोधात विविध सामाजिक संघटना, वाहन संघटना आणि स्थानिक नागरिकांनी आक्रमक भूमिका घेतली आहे. ‘‘रस्ता पूर्ण करा, मग टोल घ्या’’ अशी मागणी करत लवकरच तीव्र आंदोलन छेडण्याचा इशारा देण्यात आला आहे. कोकणवासियांमध्ये वाढत चाललेल्या असंतोषामुळे प्रशासनाने या प्रश्नाकडे गांभीर्याने लक्ष देण्याची गरज व्यक्त होत आहे.

महामार्ग पूर्णपणे सुरक्षित, खड्डेमुक्त आणि वाहतुकीसाठी सक्षम झाल्यानंतरच टोल आकारणी सुरू व्हायला हवी होती. अनेक पुलांचे जोडरस्ते अपूर्ण आहेत, माणगाव आणि इंदापूर बायपासचे काम रखडले आहे, सेवा रस्त्यांच्या अभावामुळे स्थानिक वाहतूक जीवघेणी बनली आहे.

मुंबई-पुणे एक्सप्रेसवेवर भीषण अपघात

। खोपोली । प्रतिनिधी ।

मुंबई-पुणे एक्सप्रेसवेवरील बोरघाट परिसरात शनिवारी सायंकाळी भीषण अपघात होऊन दोन जणांचा जागीच मृत्यू झाला, तर दोन जण गंभीर जखमी झाले. खोपोली बायपासजवळ देकू गावाच्या हद्दीत दोन ट्रक आणि एका कंटेनरमध्ये झालेल्या या अपघातामुळे द्रुतगती महामार्गावरील वाहतूक सुमारे तासभर बिस्कळीत झाली होती.

मिळालेल्या माहितीनुसार, मुंबई-पुणे एक्सप्रेसवेवरील किलोमीटर ३८ परिसरात तीव्र उतारावर एका ट्रकचा ब्रेक फेल झाल्याने हा भीषण अपघात घडला. रंगाचे डबे घेऊन जाणाऱ्या ट्रकने

समोरील वाहनांना जोरदार धडक दिली. या अपघातात एकूण तीन जड वाहने एकमेकांवर आदळली. अपघातग्रस्त ट्रक क्रमांक केए-५६-२१९९ मधील चालक आणि क्लिनर यांचा जागीच मृत्यू झाला. दुसरा ट्रक क्रमांक आरजे-१९-जीजी-४१७५ मधील चालक गंभीर जखमी झाला असून, कंटेनर क्रमांक

एमएच-०४-जीआर-२८७४ मधील चालकालाही दुखापत झाली आहे. जखमींना तातडीने कळंबोली येथील एमजीएम रुग्णालयात उपचारासाठी दाखल करण्यात आले आहे. मृत आणि जखमींची ओळख उशिरापर्यंत पटू शकली नव्हती. अपघातामुळे ट्रकमधील रंगाचे डबे आणि इतर साहित्य रस्त्यावर

दोन ठार, दोन जखमी

विखुरल्याने महामार्गावरील केवळ एकच लेन सुरू ठेवण्यात आली होती. त्यामुळे मोठ्या प्रमाणात वाहतूक कोंडी निर्माण झाली.

घटनेची माहिती मिळताच बोरघाट महामार्ग पोलीस, खोपोली पोलीस, आयआरबी यंत्रणा तसेच हेल्य फाउंडेशनची टीम तात्काळ घटनास्थळी दाखल झाली. बचाव पथकाने ट्रक आणि कंटेनरमध्ये अडकलेल्या जखमींना बाहेर काढून रुग्णालयात हलवले. त्यानंतर क्रेनच्या सहाय्याने अपघातग्रस्त वाहने बाजूला करून वाहतूक पूर्ववत सुरू करण्यात आली.

पान १ वरून

जंजिन्याचे दरवाजे बंद

ताटकळत उभे राहिले. अखेर पोलिसांनी पर्यटकांना खोरा बंदरातून यांत्रिकी बोटीने किल्ल्याकडे जाण्याचा सल्ला दिला.

दरम्यान, नव्या जेड्रीवर उतरल्यावर पर्यटकांना किल्ल्यापर्यंत पायी बराच पल्ला गाठावा लागत आहे. त्यामुळे किल्ला पाहण्यासाठी अधिक वेळ मिळावा, अशी मागणी पर्यटकांकडून होत आहे. मात्र, बोटधारकांकडून ‘‘अर्ध्या तासात परत या’’ अशा सूचना दिल्या जात असल्याने पर्यटकांमध्ये नाराजी व्यक्त होत आहे.

राजपुरीतील शिडाच्या बोटधारकांचा दावा आहे की, किल्ल्याच्या मागील बाजूस समुद्रातील वारे आणि लाटांचा जोर अधिक असल्याने शिडाच्या बोटीने तेथे जाणे अत्यंत धोकादायक आहे. त्यामुळे किल्ल्याचे मुख्य प्रवेशद्वार केवळ शिडाच्या बोटींसाठी खुले ठेवावे, अशी त्यांची मागणी आहे.

संप मिटवण्यासाठी मेरीटाईम बोर्डाचे अधिकारी एम. पवार यांनी स्वतः शिडाच्या बोटीतून नव्या जेड्रीकडे जाण्याचा प्रयत्न केला. मात्र, समुद्रातील लाटांचा तडाखा आणि वाऱ्याचा वेग यामुळे बोट नेण्यात मोठ्या अडचणी आल्या. त्यानंतर त्यांनी पुरातत्त्व विभागाच्या अधिकाऱ्यांकडे पर्यटकांची गैरसोय टाळण्यासाठी मुख्य प्रवेशद्वार मर्यादित स्वरूपात खुले ठेवण्याची विनंती केल्याची माहिती समोर आली आहे.

येत्या २६ मेपासून समुद्रातील हवामान खराब होण्याची शक्यता लक्षात घेता नियमानुसार बोटसेवा बंद होणार आहे. त्याआधीच निर्माण झालेल्या या वादामुळे स्थानिक बोट व्यावसायिकांच्या रोजीरोटीचा प्रश्न एरणीवर आला आहे. खोरा बंदरातून यांत्रिकी बोटीने पर्यटकांना किल्ल्यावर नेले जात असले तरी तेथील जेड्रीवर उन्हापासून संरक्षणासाठी शेडची व्यवस्था नसल्याने पर्यटकांना कडक उन्हात उभे राहावे लागत आहे. त्यामुळे पर्यटकांनी प्रशासनाच्या नियोजनावर नाराजी व्यक्त केली आहे.

नवीन जेटी सुरक्षित आहे, पण पर्यटकांना किल्ला पाहण्यासाठी पुरेसा वेळ मिळायला हवा. घाईगडबडीत पर्यटनाचा आनंदच निघून जातो.

- एक पर्यटक, पुणे

टोल पूर्ण, रस्ता अपूर्ण

कर भरते, टोल भरते, पण बदल्यात मिळतंय काय? धूळ, खड्डे आणि मृत्यूचा सापळा! ही विकासातीत भाषा नसून जनतेच्या पैशावर चाललेली निर्दयी वसुली आहे, असा घणाघात चित्रलेखा पाटील यांनी केला. पावसाळा अवघ्या काही दिवसांवर येऊन ठेपला असताना महामार्गाच्या अपूर्ण कामांमुळे परिस्थिती आणखी गंभीर होण्याची भीती व्यक्त केली जात आहे. अनेक ठिकाणी पाण्याचा निचरा नसल्याने रस्ते चिखलमय होत आहेत. वाहनचालकांना तासन्तास वाहतूक कोंडीत अडकून पडावे लागत आहे. ‘सरकारला कोकणवासियांच्या जीवाची किंमत उरली आहे का? अपूर्ण रस्त्यावर टोल वसूल करणे म्हणजे जनतेच्या जखमेवर मीठ चोळण्याचा प्रकार आहे. आता कोकणातील जनता गप्प बसणार नाही, असा इशारा देत चित्रलेखा पाटील यांनी तीव्र अंदालेनाचा इशारा दिला. महामार्गाचे काम पूर्ण होईपर्यंत टोलवसुली तात्काळ बंद करावी, अपघातग्रस्त कुटुंबांना मदत द्यावी आणि निकृष्ट काम करणाऱ्या ठेकेदारांवर कारवाई करावी, अशी मागणीही त्यांनी केली.

राष्ट्रवादीत तटकरे, पटेलाना स्थान नाही?

दूर ठेवण्यात आल्याने राजकीय वर्तुळात चर्चांना उधाण आले आहे. विशेष म्हणजे, आसामचे मुख्यमंत्री हिंमंता बिस्वा सरमा यांच्या शपथविधीसाठी गुवाहाटीला गेलेल्या प्रफुल्ल पटेल आणि सुनील तटकरे यांना ही माहिती मोबाईलवरून समजल्याची चर्चा आहे. त्याच विमानात

पाणीप्रश्नावर महाविकास आघाडीचे आंदोलन स्थगित

। पनवेल । विशेष प्रतिनिधी ।

पालिका हद्दीतील वाढत्या पाणीटंचाईच्या प्रश्नावर महाविकास आघाडीच्या वतीने १७ मे रोजी कामोठे येथे तीव्र आंदोलन छेडण्याचा इशारा देण्यात आला होता. मात्र, मंत्रालयात झालेल्या महत्त्वपूर्ण बैठकीनंतर हे आंदोलन पुढे ढकलण्यात आल्याची माहिती महानगरपालिकेचे विरोधी पक्षनेते अरविंद म्हारे यांनी दिली. १५ मे रोजी पनवेल महानगरपालिका, नवी मुंबई महानगरपालिका आणि सिडकोच्या पाणीपुरवठा अधिकाऱ्यांसोबत महाविकास आघाडीच्या शिष्टमंडळाची

■ मंत्री गणेश नाईक यांच्या बैठकीनंतर निर्णय ■ मुख्यमंत्र्यांसोबत लवकरच बैठक होणार

बैठक पार पडली होती. त्यानंतर मंत्रालयात वनमंत्री गणेश नाईक यांच्या उपस्थितीत तिन्ही प्राधिकरणांच्या अधिकाऱ्यांची संयुक्त बैठक झाली. या बैठकीत पनवेल शहरातील पाणीटंचाई, अपुरा पाणीपुरवठा आणि भविष्यातील

ऐश्वर्य ज्वेल कलेक्शन

१ ग्रॅम सोन्याचे प्लेटिंग

दागिने-नविन डिझाइन्स

मोत्याचे दागिने- तन्मणी, चींचपेटी, बांगड्या, बाजुबंद. गॅरंटीचे दागिने- मंगळसूत्र, बांगड्या, पाटल्या, हार, माळ. डायमंड- कुंदन- पोलकी-सेट- मॅरिंग बांगड्या- कानातले. सर्व नामांकित कंपन्यांची कॉस्मेटिक्स, परफ्यूम, डीओ. वाजवी भाव आणि भरपूर व्हायटीसाठी प्रसिद्ध दुकान.

२/१२ पी.एन.पी. नगर, अलिबाग.

मोबाईल : ९८६०६५८५६५

जाहीर नोटीस

सर्व लोकांस या जाहीर नोटीसीने असे कळविणे येे की, आमचे पक्षकार यांनी मोजे पाषाणे, ता. कर्जत, जि. रायगड येथील खालील वर्गनाच्या मिळकतीचे मालक मानुदास शिवाजी येवले यांचेकडून मिळकत विकत घेणेचे ठरविले आहे.

सव्हे नंबर	हिस्सा नंबर	क्षेत्रफळ हे.आर.पां	आकार र. पै.
१५२	४	०-६३-००	०-६१

सबब सदर व्यवहाराबाबत कोणाचीही कोणत्याही प्रकारची हरकत असल्यास त्यांनी त्यांची हरकत सदरची नोटीस प्रसिद्ध झालेपासून १४ दिवसांचे आत खालील सही करणार अ‍ॅडव्होकेट यांचेकडे प्रथमदर्शनी लेखी पुराव्यासह हरकत दाखल करावी. वरीलप्रमाणे मुदतीत कोणतीही हरकत दाखल न झाल्यास सदर मिळकत हि निवेद्य व बोजावहीत आहेत असे समजून वरील मिळकतीचा व्यवहार पूर्ण केला जाईल. मागाहून येणाऱ्या तक्रारीस आमचे पक्षकार जबाबदार राहणार नाहीत याची नोंद घ्यावी.

दिनांक :- १७/०५/२०२६

अॅड. समीर आर.सावंत

की.किंग.एल.एल.वी.

पता - गाळा - ०९, कोर्ट व्ह्यू

बिल्डिंग, तळ मजला, दिवाणी

व फोवार्डरी ज्युगलालसामोरे, कर्जत,

ता.कर्जत, जि. रायगड

मो:- ९९८३९३७३३

जाहीर नोटीस

सर्व लोकांस या जाहीर नोटीसीने असे कळविणेत येते की, आमचे पक्षकार यांनी मोजे कडाव, ता. कर्जत, जि. रायगड येथील खालील वर्गनाच्या मिळकतीचे मालक हर्षद अशोक भोपलवार यांचेकडून मिळकत विकत घेणेचे ठरविले आहे.

सव्हे नंबर	हिस्सा नंबर	क्षेत्रफळ हे. आर. पां	आकार र. पै.
२	१४	०-१२-७०	०-२८

सबब सदर व्यवहाराबाबत कोणाचीही कोणत्याही प्रकारची हरकत असल्यास त्यांनी त्यांची हरकत सदरची नोटीस प्रसिद्ध झालेपासून १४ दिवसांचे आत खालील सही करणार अ‍ॅडव्होकेट यांचेकडे प्रथमदर्शनी लेखी पुराव्यासह हरकत दाखल करावी. वरीलप्रमाणे मुदतीत कोणतीही हरकत दाखल न झाल्यास सदर मिळकत हि निवेद्य व बोजावहीत आहेत असे समजून वरील मिळकतीचा व्यवहार पूर्ण केला जाईल. मागाहून येणाऱ्या तक्रारीस आमचे पक्षकार जबाबदार राहणार नाहीत याची नोंद घ्यावी.

दिनांक :- १७/०५/२०२६

अ‍ॅड. समीर आर. सावंत
की. काम. एल.एल.बी.
पता - गाळा - ०९, कोर्ट वक्यू
विल्डींग, तळ मजला, दिवाणी व
फौजदार न्यायालयासमोर, कर्जत,
ता. कर्जत, जि. रायगड
मो - ९११८१३३७३३

मान्सून अंदमानमध्ये दाखल

। मुंबई । प्रतिनिधी ।

भीषण उकाड्याने आणि वाढत्या तापमानाने हैराण झालेल्या नागरिकांसाठी अत्यंत दिलासादायक आणि आनंदाची बातमी समोर आली आहे. भारतीय हवामान विभागाने दिलेल्या माहितीनुसार, नैऋत्य मान्सूनने भारतात अधिकृतरीत्या पाऊल ठेवले असून, तो अंदमान आणि निकोबार बेटांवर दाखल झाला आहे. मान्सूनने अंदमान समुद्रासह बंगालच्या उपसागराचा काही भाग व्यापला असून, श्रीविजयपूरमहस अंदमान बेटांमध्ये जोरदार पावसाची नोंद झाली आहे.

हवामान खात्याच्या माहितीनुसार, सध्या अंदमान परिसरात ताशी ३५ ते ४५ किलोमीटर वेगाने पश्चिमेकडील वारे सक्रिय झाले आहेत. पुढील ३ ते ४ दिवसांत मान्सून आणखी पुढे सकळ्यासाठी अत्यंत अनुकूल आणि पोषक वातावरण निर्माण झाले

हवामान विभागाची महत्त्वपूर्ण माहिती

आहे. आग्नेय अरबी समुद्र आणि पूर्व-मध्य बंगालच्या उपसागरात मान्सूनची प्रगती वेगाने अपेक्षित आहे.

यंदा नैऋत्य मान्सून वेळेआधीच केरळात दाखल होण्याची शक्यता हवामान विभागाने वर्तवली आहे. सामान्यतः १ जूनच्या सुमारास पोहोचणारा मान्सून यंदा २६ मे रोजीच केरळ किनाऱपट्टीवर धडकू शकतो. बंगालच्या उपसागरात कमी दाबाचे क्षेत्र अधिक सक्रिय झाल्याने मान्सूनचा वेग वाढला आहे. यंदा मान्सूनच्या सुरुवातीच्या टप्प्यात बंगालच्या उपसागरात किंवा अरबी समुद्रात कोणतेही कन्नौबादळ निर्माण झालेले नाही. त्यामुळे मान्सूनच्या प्रवासात कोणताही मोठा अडथळा येणार नसल्याचे हवामान विभागाने म्हटले आहे.

रायगडचा तरुण घेणार 'गगनभरारी'

। संतोष राऊळ ।

। अलिबाग ।

नवी मुंबई आंतरराष्ट्रीय विमानतळाकडे रायगड जिल्ह्याच्या विकासाला नवे पंख मिळत असताना, आता स्थानिक युवकांसाठी रोजगार आणि करिअरच्या नव्या वाटाही खुल्या होत आहेत. त्यामुळे आज रायगडचा तरुण 'गगनभरारी' घेण्यासाठी सज्ज होत आहे. अलिबागमधील पीएनपी नाट्यगृहात शनिवारी (दि.१६) आधुनिक स्किल ट्रेनिंग सेंटरचे उद्घाटन करण्यात आले असून, एव्हिएशन, हॉस्पिटेलिटी आणि हेल्थकेअर क्षेत्रात करिअर घडवू इच्छिणाऱ्या तरुणांसाठी हे केंद्र मोठी संधी ठरणार आहे. पीएनपी एज्युकेशन सोसायटी आणि आयईएसपी यांच्या संयुक्त विद्यमाने अलिबाग येथील पीनपी नाट्यगृहात विशेष रोजगार आणि करिअर मार्गदर्शन कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते.

या कार्यक्रमाच्या उद्घाटनप्रसंगी आयईएसपी संस्थेचे प्रमुख, मुख्य कार्यकारी अधिकारी गॅरी खन्ना यांनी तरुणांना प्रेरित करताना सांगितले की, देशात विमानतळ आणि एअरलाईन्स उद्योग झपाट्याने विस्तारत आहे. नवी मुंबई आंतरराष्ट्रीय विमानतळामुळे अलिबाग आणि रायगड परिसराचे महत्त्व आणखी वाढले आहे. येत्या काळात हजारो रोजगार निर्माण होणार आहेत. मात्र, या संधी मिळवण्यासाठी स्थानिक युवकांनी स्वतःला कौशल्यपूर्ण बनवणे अत्यावश्यक आहे.

ते पुढे म्हणाले, आज ग्रामीण भागातील अनेक युवकांमध्ये क्षमता आहे, पण योग्य मार्गदर्शन आणि प्रशिक्षणाचा अभाव आहे. म्हणूनच आम्ही हे प्रशिक्षण केंद्र सुरू केले आहे. मेहनत, आत्मविश्वास आणि योग्य प्रशिक्षण असेल तर रायगडातील युवक देशभरात आपली छाप पाडू शकतात.

यावेळी शेकाप महिला राज्य प्रवक्त्या चित्रलेखा पाटील यांनी स्थानिक युवकांच्या रोजगाराचा मुद्दा ठामपणे मांडला. जिल्ह्यातील

तरुण बेरोजगार राहू नये, हीच माझी खरी इच्छा आहे. शिक्षण पूर्ण झाल्यानंतर युवकांना योग्य दिशा आणि रोजगार मिळणे गरजेचे आहे. गावागावातील मुलांना मोठ्या शहरात भटकंती करावी लागू नये म्हणून हा उपक्रम सुरू करण्यात आला आहे, असेही त्यांनी सांगितले.

त्या पुढे म्हणाल्या की, या प्रशिक्षण केंद्रामध्ये एअर होस्टेस, केबिन क्रू, एअरपोर्ट ऑपरेशन, एअरपोर्ट मॅनेजमेंट, हॉस्पिटेलिटी, ग्राहक सेवा, हेल्थकेअर सपोर्ट, कॉर्पोरेट ट्रेनिंग, कॅम्प्युनिकेशन स्किल्स, ग्रूमिंग आणि व्यक्तिमत्त्व विकास यांसारखे विविध अभ्यासक्रम उपलब्ध करून देण्यात आले आहेत. कोर्स पूर्ण झाल्यानंतर विद्यार्थ्यांना रोजगार सहाय्यही देण्यात येणार आहे. त्यामुळे ग्रामीण भागातील युवक-युवतींसाठी हे केंद्र करिअर घडविण्याचे प्रभावी व्यासपीठ ठरणार आहे. युवकांना रोजगार उपलब्ध करून देण्यासाठी स्वतंत्र रोजगार फोरमही तयार करण्यात आले आहे. गेल्या काही दिवसांतच अनेक युवकांना विविध

अलिबागमध्ये अत्याधुनिक स्किल ट्रेनिंग सेंटरची सुरुवात

● (छायाचित्र: समीर मालोरे)

क्षेत्रात नोकऱ्या मिळवून देण्यात आल्या आहेत. हा उपक्रम फक्त प्रशिक्षणापुरता मर्यादित नसून, युवकांना प्रत्यक्ष रोजगाराशी जोडण्यावर आमचा भर आहे, असे त्यांनी स्पष्ट केले.

यावेळी अलिबागचे माजी नगराध्यक्ष प्रशांत नाईक, पीएनपी ग्रुपचे प्रमुख उद्योजक नृपाल पाटील, उपनगराध्यक्षा मानसी म्हात्रे, पाणीपुरवठा सभापती अनिल चोपडा, प्रदीप नाईक, माजी ज.प. सदस्य द्वारकानाथ नाईक, राष्ट्रवादीचे अॅड. प्रवीण ठाकूर, माजी ज.प. सदस्य काका ठाकूर, शेकाप तालुका सरचिटणीस सुरेश घरत, शेकाप ज्येष्ठ नेते अनिल पाटील, अॅड. के.डी. पाटील, पंचायत

युवकांसाठी उपलब्ध अभ्यासक्रम

- एअर होस्टेस प्रशिक्षण
- केबिन क्रू
- एअरपोर्ट ऑपरेशन व मॅनेजमेंट
- हॉस्पिटेलिटी आणि ग्राहक सेवा
- हेल्थकेअर सपोर्ट
- कॅम्प्युनिकेशन स्किल्स
- व्यक्तिमत्त्व विकास आणि ग्रूमिंग
- कॉर्पोरेट ट्रेनिंग
- प्लेसमेंट सहाय्य

समिती सदस्य अंजली पाटील, नगरसेवक अंकित बंगेरा, नागावचे माजी सरपंच नंदकुमार मयेकर, नागाव सरपंच हर्षदा मयेकर, आक्षी सरपंच रश्मी पाटील यांच्यासह शेकाप कार्यकर्ते, पदाधिकारी,

आजपासून प्रशिक्षण केंद्राची सुरुवात

पीएनपी एज्युकेशन सोसायटी आणि आयईएसपी यांच्या संयुक्त विद्यमाने रविवारी (दि.१७) गोंधळपाडा-वेश्वी येथील पीनपी एज्युकेशन सोसायटीच्या मुख्य कार्यालयात अत्याधुनिक स्किल ट्रेनिंग सेंटरची सुरुवात होणार आहे. या ठिकाणी विमानतळ क्षेत्रातील विविध नोकरींच्या संधीबाबत सविस्तार माहिती दिली जाणार आहे. अनुभवी तज्ज्ञांकडून करिअर मार्गदर्शन, कौन्सिलिंग, शंका निरसन, थेट मुलाखती व प्राथमिक निवड प्रक्रियांचे नियोजन करण्यात आले आहे. त्यामुळे अलिबागसह जिल्ह्यातील मोठ्या संख्येने युवकांनी या उपक्रमाचा जास्तीत जास्त लाभ घ्यावा, असे आवाहन पीएनपी एज्युकेशन सोसायटीच्या कार्यवाह चित्रलेखा पाटील व आयईएसपी कंपनीतर्फे करण्यात आले आहे.

एअरवॅट ग्रुपच्या रिजनल हेड दीप्ती वीरकर, आयईएसपी कंपनीची टीम आणि पीएनपी टीम आदींसह विद्यार्थी, पालक आणि युवक मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. या

एव्हिएशन, हॉस्पिटेलिटी आणि हेल्थकेअर क्षेत्रात रोजगाराची सुवर्णसंधी

पाटील कुटुंबियांसाठी शिक्षण, रोजगार जिद्दाळ्याचे

पाटील कुटुंबियांच्या चारही पिढ्यांसाठी शिक्षण आणि रोजगार हा एक फार जिद्दाळ्याचा आणि महत्त्वाचा विषय आहे. जेव्हा स्वर्गीय नारायण नागू पाटील यांनी चरीचे आंदोलन केलेले, तेव्हा शेतकऱ्यांसह अनेकांना रोजगार दिला. तसेच स्व. दत्ता पाटील आणि स्व. प्रभाकर पाटील यांनी कोएसो, पीएनपीसारख्या संस्था उभ्या केल्या. जिल्हा परिषदेत अनेक शिक्षकांना नोकऱ्या दिल्या. शेकाप सरचिटणीस जयंत पाटील यांनी आरडीसीसी आणि अर्बन बँकसारख्या बँकिंग क्षेत्राची दालने उभी केली आणि अनेक जणांना नोकऱ्या दिल्या. आज नृपाल पाटील यांच्या मार्गदर्शनाखाली विविध संस्थां सुरू करून हजारो स्थानिक लोकांना रोजगार उपलब्ध करून दिला. आज या संस्थेत हजारो विद्यार्थी शिक्षण घेत आहेत. आज अशी परिस्थिती आहे की, अनेक तरुणांच्या हातात पदवी आहे; पण रोजगार नाही. ही परिस्थिती बदलण्यासाठी कौशल्याधारित शिक्षणाची गरज आहे. म्हणूनच या प्रशिक्षण केंद्राचा माध्यमातून युवकांना थेट उद्योग आणि सेवा क्षेत्राशी जोडण्याचा प्रयत्न केला जात आहे, असे चित्रलेखा पाटील यांनी सांगितले.

राशीभविष्य

- **मेष** : अडचणींवर मात करु शकाल. स्थावर प्रश्नात लाभ होईल. अभियांत्रिकी क्षेत्रात अनुकूलता राहील.
- **वृषभ** : कर्तृत्वाला आणखी वाव मिळेल. नव्या संधींचा लाभ घ्यावा. कामासाठी प्रवास फायदेशीर ठरेल.
- **मिथुन** : अनपेक्षित दिलासा मिळेल. अचानक अधिक खर्च करावा लागेल. अनुभवींचं मार्गदर्शन घ्यावं.
- **कर्क** : प्रापंचिक प्रश्न हैराण करतील. अवाका पाहून जबाबदाऱ्या घ्याव्या. बोलण्यातून गैरसमज संभवतात.
- **सिंह** : कामासाठी बरीच धावपळ होईल. डोळ्यांचे विकार संभवतात. शिक्षण क्षेत्रात संधी चालून येतील.
- **कन्या** : गृहसजावटीच्या क्षेत्रात अनुकूलता राहील. वरिष्ठांशी मतभेद टाळावे. मुलांची उत्तम प्रगती होईल.
- **तूळ** : व्यवसायात चिंता निर्माण होईल. विवाहाची बोलणी लांबणीवर पडतील. थोरांचा सहवास लाभेल.
- **वृश्चिक** : चैनीवर अधिक खर्च होईल. कलाकारांना मानसन्मान लाभेल. मित्र-नातल्यांचं सहकार्य मिळेल.
- **धनु** : मोठी खरेदी पार पडेल. कौटुंबिक सौख्य लाभेल. यांत्रिक-तांत्रिक क्षेत्रात उत्कर्ष साधता येईल.
- **मकर** : मनाजोऱ्या घटना घडतील. निराशा, औदासिन्य दूर होईल. आर्थिक बाबतीत समाधान लाभेल.
- **कुंभ** : उत्साहाने कार्यरत रहाल. स्वकर्तृत्वावर यशाचे नवे टप्पे पार कराल. भावंडांशी मतभेद टाळावेत.
- **मीन** : भागीदारी व्यवसायात विचारानं रहावं. उपजत कलांना चांगला वाव मिळेल.

ब्युटी टॉक देशोदेशीची ब्युटी सीक्रेट्स

चेहऱ्याचं सौंदर्य खुलवण्यासाठी विविध नैसर्गिक घटक आजमावले जातात. देशोदेशीच्या महिलांच्या सौंदर्याची काही गुपितं आपण जाणून घेऊ या. हे उपाय ट्राय करायला काहीच हरकत नाही.

✱ पुराण काळातल्या ग्रीक देवता सौंदर्य खुलवण्यासाठी ऑलिव्ह ऑईलचा वापर करायच्या. म्हणूनच या देशातल्या महिलाही त्वचेला ऑलिव्ह ऑईलचं पोषण देतात. अँटीऑक्सिडंटस, जीवनसत्त्वांनी समृद्ध असं ऑलिव्ह ऑईल त्वचेला तजेला देतं. याच्या नियमित वापरामुळे चेहऱ्यावरच्या सुरकुत्या कमी होतात तसंच सूर्यकिरणांमुळे होणारं नुकसान टाळता येतं.

✱ शेजारी चीनमधल्या महिला चेहऱ्याच्या देखभालीसाठी तांदूळ भिजवलेलं पाणी वापरतात. या पाण्याचा वापर चेहरा स्वच्छ करण्यासाठी केला जातो. या पाण्यात अँटीऑक्सिडंटस असतात. यामुळे त्वचेचं पोषण होतं तसंच फ्री रेडिकल्सची तीव्रता कमी होऊन त्वचा तजेलदार दिसते. तांदूळ पाण्यात अर्धा तास भिजवून ठेवा. पाणी गाळून घ्या आता या पाण्याने चेहरा धुवून घ्या.

महत्त्व व्यक्तिमत्त्व विकासाचे

शिक्षण पूर्ण होताच नोकरीचे वेध लागतात. या वयात शिक्षण, पदवी, प्रमाणपत्र, इंटरव्ह्यू, नोकरी आणि लड्डु पगार असं स्वप्न पडणं स्वाभाविक आहे. परंतु स्वप्न सत्यात उतरण्यासाठी करिअर प्लॅन करावं लागतं. एखादा अभ्यासक्रम निवडणं आणि तो पूर्ण करणं म्हणजे प्लॅनिंग नव्हे. नोकरी मिळवणं म्हणजे एक प्रकारे स्वतःचं मार्केटिंग असतं. हे मार्केटिंग चांगलं करू शकतो तो उत्तम नोकरी करू शकतो. त्यासाठी स्वतःचं मार्केटिंग कसं करावं याचं शिक्षण घेण्याची आवश्यकता आहे. या पार्श्वभूमीवर विद्यार्थ्यांना विशेष प्रशिक्षणाचा विचार गरजेचा उरतो. यात मुख्यत्वे छान कसं जगावं, हेही जाणून घ्यायला हवं. व्यक्तिमत्त्वाच्या विकसनाचं प्रशिक्षणही गरजेचं आहे. या प्रशिक्षणामध्ये विद्यार्थ्यांना तीन अंगाने विचार करता येतो. त्यातील पहिलं तंत्र म्हणजे एखाद्या व्यवसायाचं शिक्षण घेणं. दुसरं तंत्र त्या क्षेत्रातील किंवा आपल्या आवडीच्या विषयातील तज्ज्ञ होणं आणि तिसरं तंत्र त्या क्षेत्रात स्वतःचा ब्रॅन्ड निर्माण करणं. तुम्ही स्वतःला ओळखणं आणि ओळखल्यानंतर उत्तम संवाद कौशल्याच्या आधारे लोकांसमोर स्वतःला पेश करणं या गोष्टी करिअरमध्ये गरजेच्या असतात.

सुडोकू १०५

				५	६		४	
६			९			५		
३	५	७		४	२			८
		२				७		६
				६				
७		१				८		
५			२	७		९	६	१
		४			५			३
	२		३	९				

टीप -

✱ या चौकटीमध्ये सर्व रिकाम्या घरांमध्ये १ ते ९ पैकी अंक वापरून चौकट पूर्ण करायची आहे. यामध्ये प्रत्येक आडव्या ओळीत, उभ्या ओळीत व ३ ३ लहान चौकटीमध्ये १ ते ९ पैकी प्रत्येक अंक एकदा आणि एकदाच आला पाहिजे.

✱ आधी छापून दिलेले अंक बदलता येणार नाहीत.

✱ अशा तऱ्हेने पूर्ण झालेले उत्तर नेहमी एकच असते. पर्यायी उत्तरे असू शकत नाहीत.

सुडोकू १०४चे उत्तर

९	२	७	४	५	१	३	८	६
८	५	४	७	६	३	९	१	२
१	३	६	९	२	८	७	५	४
७	९	२	३	१	६	८	४	५
३	१	५	२	८	४	६	९	७
४	६	८	५	७	९	१	२	३
२	४	३	८	९	१	५	६	१
६	७	९	१	४	५	२	३	८
५	८	१	६	३	२	४	७	९

शब्दकोडे क्रमांक १०५

१		२			३	४		५	६		७		८	९
			१०		११	१२			१३				१४	
१५	१६			१७		१८			१९		२०		२१	
२२				२३										२४
२५			२६				२७		२८		२९			३०
		३१				३२					३३		३४	३५
३६					३७			३८			३९		४०	
			४१			४२		४३			४४	४५		
४६	४७				४८			४९	५०	५१		५२		५३
५४				५५			५६		५७			५८	५९	
			६०				६१		६२		६३	६४		
६५					६६			६७			६८			६९
७०			७१				७२			७३		७४		७५
						७७				७८			७९	
८०	८१			८२			८३				८४		८५	
				८६					८७				८८	८९

आडवे शब्द :-

- १) हळकुंडाचे चूर्ण
- ३) न वापरलेली
- ५) ढोंग
- ७) थांबून थांबून पडणारा पाऊस
- १०) पाण्याचा उसळलेला तरंग
- ११) सरस-नीरस अशी भावना
- १४) रत्न
- १५) प्रवासातील अंतर,टप्पा
- १८) वाहणारी हवा
- १९) दावानल
- २१) गळीत धान्यातील रस
- २२) खूप खाली
- २३) अमावस्या
- २४) हाकेला दिलेली साद

- २५) कमलबीज
- २८) ब्राह्मण
- २९) खोलवर नसलेले
- ३१) कणीदार तूप
- ३२) अलौकिक
- ३४) शिक्षक (इं)
- ३६) वाळवंट
- ३८) उणीव
- ४०) अमेरिकेची अंतराळ संशोधन संस्था
- ४१) किरकोळ सामान
- ४४)गाव.शहर
- ४६) लबाडी,कायस्थान
- ४८) संरक्षक भिंत
- ४९) युद्धाची गाणी
- ५२) कापसाची बी

- ५४) मेदिनी, वसुंधरा
- ५७) मला
- ५८) शुभ्र,पांढरा
- ६०) मुसलमान
- ६१) कागदाचा ओला गोळा
- ६३) अनुमती
- ६५) मोठा भाऊ
- ६६) धपाटा
- ६७) मार्ग
- ६८) हिशेबाची एक बाजू
- ७०) भोजनशाळा,माजघर
- ७२) वर्ष
- ७४) निराश
- ७५) कणीदार पीठ
- ७७) न वापरलेला

- ७८) श्रीयुत
- ७९) लहान शहर
- ६०) छोटमोठा
- ८३) अंगरखा
- ८४) यमासारखा क्रूर, पाषाणहृदयी
- ८६) अनेकांचे एकदम रडणे
- ८७) एक बारीक धान्य
- ८८) पुष्कळ
- ८९) स्वतःबद्दल उल्लेख करण्याचा शब्द
- ३६) समुद्र
- ३७) हिंदुस्थान
- ३९) मयूर
- ४१) मोठी उथळ पसरत वाटी
- ४२) भेग,चीर
- ४३) फळातील द्रव
- ४५) विधवा
- ४७) सं.ज्ञानेश्वरांनी लिहिलेली प्रार्थना
- ५०) माझा
- ५१) मोजकेपणा
- ५२) घनीष्ट संबंध, जवळीक
- ५३) बांबू
- ५४) खसखस लावलेला एक गोड पदार्थ
- ५६) उत्कृष्ट लाकडाची एक जात
- ५९) जंगलाचा राजा असलेला, सिंह
- ६२) घडू,घन
- ६४) श्रीविष्णूचे एक नाव
- ६५) कोर्टातील खटला
- ६९) मनाला आलेला थकवा
- ७१) वागणूक
- ७२) सरळ बांबू
- ७३) सम्राट
- ७६) हेलपाटा,यात्रेस,जाणे
- ७७) शुष्क,चाबूक आश्रय
- ७८) हत्तीच्या गंडस्थळातून वाहणारा स्नाव
- ७९) होकारच्या विरुद्ध
- ८१) बाजार
- ८२) मोठा,महान
- ८३) खुंट आंचोळ
- ८५) व्यापारात झालेला फायदा

(उत्तर उद्याच्या अंकात)

मागील शब्दकोड्याचे उत्तर

घ	र	स	म	शि	का	स	रा	ना	स	व
व	म	हा	ल	घ	श	वं	त	रा	व	व्हा
ख	क	र		म	ख	र	ग	वा	क्ष	क
ल	ट	सा	ल	स	क	डी	स	का	न	र
	क	टा	क्ष	ख	रा	ब	स	ग	ळी	क
प	ट	र		स	र		म	ण		रे
झ		स	ता	र	अ	स्ता	व्य	स्त	दा	रो
	वि			म	नो	म		न	ह	ख
का	न	को	र	णी	र	म	ग	णू	क	ल
र	व	मा	य	ना	म	दा	र			हो
क	णी	दा	र	ग	व	ग	वा		क	स
	स	मी	क	र	ण		डी	न	वा	गा
ज	न	न	ज	वं	वा	या		य	का	ल
म	र	व	र	पं	च	ल	न	व	ल	न
न	मी		ह	क	ना	क		त	व	खा
त	रु	आ	त्या	ट		ख	डा	न	ख	डा

पाऊस कमी पडण्याचा अंदाज चिंताजनक ठरतो. अंदाज खरा ठरून पाऊस कमी पडल्यास शेतकरी, सरकार, उद्योग आणि वित्तीय संस्था आदी घटक अडचणीत येतात. त्यामुळे या आव्हानाला सामोरे जाण्यासाठी समन्वयित आणि दीर्घकालीन उपाययोजना आवश्यक आहेत. योग्य नियोजन, संसाधनांचा कार्यक्षम वापर आणि तंत्रज्ञानाचा योग्य अवलंब यांद्वारे या संकटाचे परिणाम कमी करता येऊ शकतात.

स्कायमेट आणि हवामान विभागाचे येत्या

पावसाळ्याविषयी जाहीर झालेले अंदाज बहुतांश सारखेच असून सामान्यपेक्षा कमी पाऊस पडणार आहे. त्याची तुलना लगेच २०१४-१५ च्या दुष्काळी वर्षाशी व्हायला लागली. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी दोन महिन्यांपासून कमी पावसाच्या अंदाजानुसार खरीप हंगामाचे नियोजन करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. राज्यात खरिपाखालचे क्षेत्र पाच लाख हेक्टरने कमी करण्याचे नियोजन करण्यात आले आहे. मे महिन्यात पावसाचा आणखी एक अंदाज येणार आहे. त्यातच पाऊस १५ दिवस आगोदर महाराष्ट्रात दाखल होण्याचा अंदाज व्यक्त करण्यात आला. कमी काळात जास्त पाऊस झाला, तरी त्याचा उपयोग नसतो. कमी पावसाचा अंदाज व्यक्त झाला, की त्याचे पडसाद केवळ हवामानापुरते मर्यादित राहत नाहीत, तर थेट देशाच्या अर्थव्यवस्थेवर उमटतात. भारतासारख्या कृषीप्रधान देशात मॉन्सून हा अर्थचक्राचा कणा मानला जातो. त्यामुळे मॉन्सून कमी होण्याची शक्यता व्यक्त होताच शेतकरी, धोरणकर्ते आणि रिझर्व्ह बँक यांच्यासह संपूर्ण अर्थव्यवस्थेच्या केंद्रस्थानी असलेल्यांच्या मनात चिंता निर्माण होते. भारतामध्ये सुमारे पन्नास टक्क्यांहून अधिक शेती अजूनही पावसावर अवलंबून आहे. त्यामुळे पावसाचा अंदाज कमी असल्यास सर्वप्रथम फटका बसतो, तो शेतकऱ्यांना. पेरेणी उशीरा होते, काही ठिकाणी पेरेणीच होत नाही, तर काही भागात उगवलेले पीक टिकवणे कठीण जाते. पाण्याअभावी उत्पादन घटते आणि शेतकऱ्यांच्या उत्पन्नावर याचा थेट परिणाम होतो.

शेती उत्पादन कमी झाल्यास ग्रामीण भागातील खरेदीशक्ती घटते. ती संपूर्ण अर्थव्यवस्थेसाठी महत्त्वाची असते. ग्रामीण मागणी कमी झाली, की उद्योग, सेवा आणि इतर क्षेत्रांवरही परिणाम दिसून येतो. अडचणीच्या काळात ग्रामीण मागणीनेच अर्थव्यवस्था सावरली आहे, हे दिसून आले आहे. मान्सून कमी

कसा अखेल यंदाचा मान्सून ?

राहण्याचा दुसरा मोठा परिणाम अन्नधान्याच्या उत्पादनावर होतो. धान्य, डाळी, तेलबिया, ऊस यांसारख्या पिकांचे उत्पादन घटल्यास बाजारात पुरवठा कमी होतो. पुरवठा कमी आणि मागणी कायम असल्यामुळे किमती वाढतात. परिणामी महागाईला चालना मिळते. विशेषतः अन्नमहागाई वाढल्यास सर्वसामान्य नागरिकांवर परिणाम होतो. घरगुती बजेट बिघडते आणि खर्चाचे नियोजन बदलावे लागते. महागाई वाढल्यास रिझर्व्ह बँकेसारख्या केंद्रीय बँकेसमोर मोठे आव्हान उभे राहते. महागाई नियंत्रणात ठेवण्यासाठी व्याजदर वाढवावे लागतात किंवा इतर कडक आर्थिक धोरणे अवलंबावी लागतात ; मात्र व्याजदर वाढल्यास उद्योगांना कर्ज महाग होते. गुंतवणूक कमी होते आणि आर्थिक वाढीचा वेग मंदावू शकतो. त्यामुळे एका बाजूला महागाई नियंत्रित करणे आणि दुसऱ्या बाजूला आर्थिक वाढ टिकवणे, हे संतुलन राखणे कठीण बनते. वित्तीय तूट नियंत्रणात राखण्याचा आणि महागाईचा परस्परांशी संबंध असल्याने

त्याचा पावसाशीही संबंध येतो.

शासनकर्त्यांसाठीही ही परिस्थिती आव्हानात्मक असते. कमी पावसामुळे शेती संकटात आल्यास सरकारला शेतकऱ्यांसाठी मदत योजना जाहीर कराव्या लागतात. कर्जमाफी, अनुदान, पीकविमा भरपाईयांसारख्या उपाययोजना कार्या्या लागतात. तसेच पाणीटंचाई असलेल्या भागात टँकद्वारे पाणीपुरवठा, जलसंधारणप्रकल्प, सिंचन सुविधा यावर अतिरिक्त खर्च करावा लागतो. या सर्वांमुळे सरकारचा महसूल ताणला जातो आणि वित्तीय तूटीवर दबाव वाढतो. कमी मॉन्सूनचा परिणाम आयात-निर्यात धोरणावरही होतो. देशांतर्गत उत्पादन कमी झाल्यास अन्नधान्य आणि इतर कृषी वस्तूंची आयात वाढवावी लागते. उदाहरणार्थ, डाळी, खाद्यतेल किंवा साखरेच्या बाबतीत उत्पादन घटल्यास आयातीवर अवलंबित्व वाढते. यामुळे परकीय चलनाचा खर्च वाढतो आणि व्यापार तूट वाढण्याची शक्यता निर्माण होते. दुसरीकडे, काही पिकांचे उत्पादन घटल्यामुळे निर्यात कमी करावी लागते

‘वाटमार्गी’ नावातच एक गुढ,

आणि गावकुसाच्या रक्षणाची एक अनाम शक्ती दडलेली आहे. आमच्या घरच्या अंगणातून, त्या मातीच्या खळ्यातून, एक वाट सरळ पुढे जात असे जणू काही ती केवळ माणसांचीच नव्हे, तर एखाद्या अदृश्य प्रवाशाचीही होती. लहानपणी आजी-आजोबा, आणि नंतर आई-वडील, एकाच सुरात सांगायचे'या वाटेने ‘वाटमार्गी’ जातो. त्यांच्या आवाजात भीती नव्हती, पण एक आदरयुक्त दडपण मात्र नक्कीच जाणवायचे.

मध्यात्रीची ती कातरवेळ... सगळं गाव शांत झोपेत गुंग झालेलं असताना, कुठेतरी काठी जमिनीवर आपटल्याचा आवाज येतो, अशी कल्पना आमच्या मनात खोलवर रुजली होती. ‘वाटमार्गी’ हातात काठी घेऊन, आपला ठरलेला म र्ग चालत, गावाच्या सुरक्षितेची राखण करत फिरतो असं आम्हाला सांगितलं जायचं. त्याच्या वाटेत कोणी अडथळा आणला, तर त्याला ‘‘यप्साद!’’ मिळतो, ही गोष्ट ऐकताना अंगावर काटा यायचा, पण त्याच वेळी त्या अदृश्य रक्षकाबद्दल एक वेगळीच कुतूहलभावना मनात निर्माण व्हायची.

उन्हाळ्याच्या सुट्ट्या म्हणजे आमच्यासाठी मोकळं आकाश, थंड वाऱ्याची चाहूल आणि अंगणात झोपण्याचा आमद! उकाड्याने हैराण होऊन आम्ही सगळेच बाहेर झोपायचे, पण ‘वाटमार्गी’साठी मात्र मुद्दाम एक वाट मोकळी ठेवायचो. त्या रिकाच्या जागेकडे पाहताना वाटायचं कदाचित आज तो दिसेल! अनेक रात्री मी जागून काढल्या, कान टक्कारून प्रत्येक आवाज टिपायचा प्रयत्न केला ; कधी काठी आपटल्यासारखा

‘वाटमार्गी’

आवाजही ऐकू यायचा. पण ‘वाटमार्गी’ कधीच डोळ्यांना दिसला नाही तो फक्त जाणवला.

आई-वडील सांगायचे ‘वाटमार्गी’ म्हणजे देवचार एक अमूर्त शक्ती.' तो कोणालाही सहज दर्शन देत नाही ; पण त्याची प्रचिती मात्र येते. हातात पेटीची चूड, पायात अजब चपळता, आणि नजरेआड राहून गावभर फेरी मारणारा हा रक्षकही कल्पनाच किती विलक्षण! त्याच्या वाटेवर घाण करणं, अशुद्धता निर्माण करणं, हे मोठं अपराध मानलं जायचं. ‘तो रागावतो,’ असं ठामपणे सांगितलं जायचं. त्यामुळे गावातील पायवाटा स्वच्छ, मोकळ्या आणि आदराने जपल्या जात. खरं तर, ‘वाटमार्गी’ ही संकल्पना अंधश्रद्धेच्या चौकटीत बसवता येईल ; पण

तिच्यामागचं सामाजिक भान अत्यंत सूक्ष्म आणि परिणामकारक आहे. रात्रीच्या वेळी चोरट्यांना रोखण्यासाठी, गावात भीतीचं एक अदृश्य जाळं निर्माण करण्यासाठी, आणि लोकांनी सार्वजनिक जागांचा आदर राखावा यासाठी ही कल्पना किती प्रभावीपणे रुजवली गेली होती! ‘कोणी पाहत नाही’ या भावनेला छेद देणारी, ‘कोणी तरी आहे’ ही जाणीव देणारी ही एक अप्रतिम लोकसंस्कृती होती.

धनंजय शेट्ये

आजच्या काळात प्रत्येकजण आपापल्या घराभावती भिती उभ्या करतो, कंपाऊंड बंद करतो, आणि जुने रस्ते, पायवाटा हळूहळू नाहीशा होतात. पण त्या काळी ‘वाटमार्गी’च्या भीतीपोटी का होईना, त्या वाटा जगल्या गेल्या, खुल्या ठेवल्या गेल्या. कोणाचीही गैरसोय होऊ नये, गाव एकसंध राहावं, ही सामूहिक भावना त्या कथेमार्गे दडलेली होती.

काहीही म्हणा, ‘वाटमार्गी’ ही केवळ एक गोष्ट नव्हती ती होती गावाच्या सामाजिक शिस्तीची, स्वच्छतेची आणि सुरक्षितेची एक सुंदर, मार्मिक आणि परिणामकारक संकल्पना. अदृश्य असला तरी त्याचा प्रभाव अत्यंत ठोस होता. आजही कधीकधी शांत रात्रीत कान देऊन ऐकलं, तर वाटतंकुठेतरी दूरवर काठी जमिनीवर आपटते आहे आणि ‘वाटमार्गी’ अजूनही आपली फेरी पूर्ण करत आहे.**

विद्यार्थी समुपदेशन : पालक व शिक्षकांसाठी समग्र मार्गदर्शनपर विस्तृत लेख

आजच्या विद्यार्थ्यांचे

ताणतणावपूर्ण युगात विद्यार्थ्यांचे समुपदेशन ही केवळ पूरक गोष्ट नवून त्यांच्या सर्वांगीण विकासाची एक अत्यावश्यक प्रक्रिया बनली आहे. प्रत्येक विद्यार्थी हा वेगळ्या क्षमतेचा, वेगळ्या विचारांचा आणि वेगळ्या भावविवेकाचा असतो. त्यामुळे त्याचे मूल्यमापन केवळ गुण, टक्केवारी किंवा IQ (Intelligence Quotient) IQ च्या आधारावर करणे अपूर्ण ठरते. विद्यार्थ्यांच्या बौद्धिक क्षमतेचा अंदाज देतो, परंतु यशस्वी आयुष्यासाठी भावनिकबुद्धिमत्ता, (EQ) सामाजिक कौशल्ये, सर्वज्ञशीलता आणि सकारात्मक दृष्टीकोन हे घटक तितकेच महत्त्वाचे असतात.

शैक्षणिक क्षेत्रात च्या आधारे विद्यार्थ्यांचे काही प्रकार केले जातात. प्रतिभाशाली, सरासरी, मंद गतीचे आणि विशेष गरज असलेले विद्यार्थी. हे वर्गीकरण शिक्षकांना अध्यापन पद्धती ठरविण्यास मदत करते; परंतु याच वेळी विद्यार्थ्यांना ‘हुशार’ किंवा ‘कमजोर’ असे लेबल ला-वणे टाळणे आवश्यक आहे. कारण अशा शब्दांचा विद्यार्थ्यांच्या मनावर खोल परिणाम होतो आणि त्यांच्या आत्मविश्वासावर नकारात्मक प्रभाव पडतो. अनेक वेळा विद्यार्थ्यांची कामगिरी त्यांच्या बौद्धिक क्षमतेपेक्षा घरातील वातावरण, मानसिक

ताण, भाषेची अडचण किंवा योग्य मार्गदर्शनाच्या अभावामुळे कमी दिसून येते.

यामुळे समुपदेशन करताना बरोबरच विद्यार्थ्यांचा संपूर्ण संदर्भ लक्षात घेणे गरजेचे आहे. आजच्या आधुनिक शैक्षणिक दृष्टिकोनानुसार या संकल्पनेनुसार प्रत्येक विद्यार्थ्यांमध्ये वेगवेगळ्या प्रकारची बुद्धिमत्ता असते. काही विद्यार्थी अभ्यासात तर काही कला, क्रीडा, संगीत किंवा नेतृत्वात उत्कृष्ट असतात. या संकल्पनेनुसार प्रत्येक विद्यार्थी योग्य प्रयत्न आणि मार्गदर्शनाने प्राप्ती करू शकतो, हा विश्वास निर्माण करणे हे समुपदेशनाचे मुख्य उद्दिष्ट असले पाहिजे. विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासात पालकांची भूमिका अत्यंत महत्त्वाची असते. घर हेच मुलांचे पहिले शाळा असते. पालकांनी मुलांचे इतरांशी तुलना न करता त्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाचा स्वीकार केला पाहिजे. ‘‘तू कमी आहेस’’ असे सांगण्याऐवजी ‘‘तू प्रयत्न करतो आहेस, अजून चांगले करू शकतोय’’ असे प्रोत्साहन दिल्यास मुलांमध्ये आत्मविश्वास निर्माण होतो. गुणांपेक्षा प्रयत्नांचे कौतुक करणे ही सकारात्मक पालकत्वाची पहिली पायरी आहे. पालकांनी मुलांशी निरामिद संवाद ठेवणे अत्यंत आवश्यक आहे. मुलांच्या भावना, त्यांच्या अडचणी, त्यांचे अनुभव समजून घेणे हेच खरे समुपदेशन आहे. अनेक वेळा मुलं

अपयशामुळे खचतात; अशा वेळी त्यांना दोष देण्याऐवजी ‘‘अपयश ही यशाची पायरी आहे’’ हा विचार त्यांच्या मनात रुजवणे गरजेचे आहे. भावनिक आधार मिळाल्यास मुलं अधिक आत्मविश्वासाने पुढे जातात. आजच्या डिजिटल युगात मोबाईल, टीव्ही आणि इंटरनेट यांचा अति वापर मुलांच्या मानसिक आणि बौद्धिक विकासावर परिणाम करतो. त्यामुळे पालकांनी

सुनील गवळी

स्क्रीन टाइमवर नियंत्रण ठेवून वाचन, खेळ, कला आणि सर्वज्ञशील उत्क्रम ांना प्रोत्साहन दिले पाहिजे. तसेच मुलांच्या आवडी-निवडी ओळखून त्यांना योग्य दिशा देणे आवश्यक आहे. शिस्त आणि स्वातंत्र्य यामध्ये समतोल राखणे, घरात सकारात्मक आणि आनंदी वातावरणनिर्माण करणे ,तसेच शिक्षकांशी सतत संपर्क ठेवणे हेही पालकांचे महत्त्वाचे कर्तव्य आहे. शिक्षकांची भूमिका देखील तितकीच महत्त्वाची आहे. शिक्षकांनी प्रत्येक विद्यार्थ्यांच्या क्षमतेनुसार अध्यापन करणे आवश्यक आहे. सर्व विद्यार्थ्यांना एकाच पद्धतीने शिकविणे योग्य ठरत नाही. काही विद्यार्थी दृश्य माध्यमातून, काही श्रवणातून, तर काही प्रत्यक्ष कृतीतून अधिक चांगले शिकतात. त्यामुळे म्हणजेच भिन्न पद्धतीने अध्यापन करणे आवश्यक आहे.

सर्वप्रथम बाजारात एक प्रकारची सावध भूमिका दिसू लागते. गुंतवणूकदार काही प्रमाणात जोखीम टाळण्याचा प्रयत्न करतात, कारण ग्रामीण मागणी घटण्याची शक्यता निर्माण होते. ग्रामीण बाजारपेठेतील मंदीमुळे ‘एफएमजीसी’, ऑटोमोबाईल, बांधकाम यांसारख्या क्षेत्रांवर परिणाम होऊ शकतो.

शेतकऱ्यांच्या दृष्टीने पाहिले, तर कमी पाऊस म्हणजे केवळ उत्पादनघट नाही, तर निर्णयप्रक्रियेत मोठा बदल असतो. कोणते पीक घ्यायचे, किती गुंतवणूक करायची, पाण्याचे व्यवस्थापन कसे करायचे या सगळ्या बाबी अनिश्चित होतात. अनेक शेतकरी जोखीम टाळण्यासाठी कमी खर्चिक पिकांकडे वळतात. त्यामुळे एकूण उत्पादन संरचना बदलते. याचा परिणाम पुढील काही महिन्यांमध्ये बाजारात होणाऱ्या उपलब्धतेवर आणि किमतींवर होतो. महागाईच्या दृष्टीने विचार केला असता कमी पावसाचा परिणाम केवळ अन्नधान्यापुरता मर्यादित राहत नाही.

अन्नमहागाई वाढली की त्याचा ‘स्पिलओव्हर इफेक्ट’ इतर क्षेत्रांवरही होतो. वाहतूक खर्च, उत्पादन खर्च, सेवा क्षेत्रातील किंमती यांपैकी सगळीकडे वाढ दिसू शकते. त्यामुळे महागाई व्यापक स्वरूप धारण करते. शासनकर्त्यांसाठी हा काळ कसोटीचा असतो. एका बाजूला शेतकऱ्यांना मदत करणे, पाणी व्यवस्थापन सुधारणे, महागाई नियंत्रणात ठेवणे आणि दुसऱ्या बाजूला वित्तीय तूट वाढू न देणे ही अनेक स्तरांवरील जबाबदारी असते. कमी मॉन्सूनचा विचार व्यापक चौकटीत केला, तर हवामान बदलाच्या मोठ्या चित्राशी जोडलेला दिसतो. अनियमित पाऊस, दुष्काळाचे वाढते प्रमाण आणि बदलते हवामान ही भविष्यातील मोठी आर्थिक आव्हाने ठरणार आहेत. त्यामुळे केवळ एका हंगामापुरता विचार न करता दीर्घकालीन टिकावू विकासाचा विचार करणे अत्यावश्यक आहे. **

समुद्रातील असे बेट ज्या बेटाजवळ मासेमारी करण्यासाठी कुणीही मच्छीमार जात नसत. बेटावर एक अमानवीय शक्ती आहे. त्या बेटावर गेलेला कुणीही व्यक्ती पुन्हा कधीही घरी परत आली नाही. अशा प्रकारच्या चर्चा बेटा समोरील गावात सतत ऐकायला मिळत होती आणि हे सर्व माहित असून देखील एक दिवस बेटावर सहलीला जायचं म्हणून आम्ही सर्वांनी ठरविले होते. एक दिवस जंगलाच्या सानिध्यात राहून निसर्गाचा आनंद घ्यावा म्हणून आम्ही सात जण – मी, सुरेश, गणेश, सत्या, मधुकर, चंदू, शुभदा आणि सिमा. आम्ही सर्वांनी एक दिवस सहलीसाठी बेटावर जाण्याचा निर्णय **संदीप घरत** घेतला. आमच्याशी संबंध असणाऱ्या एका नातेवाईकांनी ओळखीच्या होडीवाल्याशी संपर्क केला. होडीवाला आम्हाला त्या बेटावर सोडण्यास तयार नव्हता पण आम्हीच होडीवाल्याला जास्त पैसे कबूल करून आम्हाला बेटावर सोडण्यासाठी राजी केलं.

आमचं सर्वांचं बेटावर सहलीला जायचं ठरलं होतं त्यामुळे, मी सर्वांशी संपर्क करून, सर्वांना दिसस आणि वेळ सांगितली. ठरलेल्या वेळेनुसार आम्ही सर्वजण होडीवाल्या काकांच्या घरी गेलो आणि काकांसोबत होडीत बसून गावापासून २ किलो मीटर लांब असणाऱ्या बेटच्या दिशेने निघले आम्ही जाण्यासाठी निघालो. सर्वजण आनंदाने

‘बेटावरची जीवघेणी रात्र’

होते. मला मात्र सगळ्यांचा चिंता वाटत होती. कारण मीच बेटावरील सहलीसाठी पुढाकार घेतला होता. तब्बल १ तासाच्या प्रवासानंतर आम्ही बेटाजवळ पोहचलो. आम्हाला बेटाजवळ सोडल्यानंतर काकांनी आम्हाला एक गोष्ट आवर्जून सांगितली ती म्हणजे ‘‘सूर्यास्त झाल्या नंतर समुद्राच्या किनाऱ्यावर जावू नका. घाबरू नका. काही भीतीदायक गोष्टी घडल्या तर मला संपर्क करा. मी लगेच तुमच्या मदतीला येईं.’’ असे म्हणत होडीवाले काकांनी आम्हाला धोर दिला आणि स्वतःचा संपर्क क्रमांक मला दिला.

मी माझ्या मोबाईल मध्ये ‘होडीवाले काका’ या नावाने काकांचा नंबर सेव्ह केला. काका आम्हाला हात करून होडी घेवून गावाच्या दिशेने निघाले. पण काकांचा चिंताग्रस्त चेहरा माझ्या डोळ्यांसमोर सतत येत होता. मात्र माझ्या मित्रांनी काकांचे बोलणे हसण्यावरी घेतले.

बेटावर आम्हाला संध्याकाळ झाली होती. मोबाईलमध्ये बघितले असता ५:३० वाजले होते. सूर्य मावळत होता तसा बेटावरचा प्रकाश कमी होत चालला होता आणि अंधार पडण्यास सुरुवात झाली होती. आम्ही आमच्या सोबत टॉर्च, मोबाईल टॉर्चच्या प्रकाशात पुढे जात होतो. आम्ही जंगलातून

जस जसे पुढे गेलो आणि आम्हाला एक उंच आणि मोठा वाडा दिसला. आम्ही त्या वाड्याच्या बाहेर थांबून कुणी आहे का? म्हणून हाक मारली, पण आम्हाला काहीही उतर आले नाही, म्हणून आम्ही वाड्याच्या आत गेलो. वाड्याच्या आत फाटलेली जाळी, तुटलेली चूल आणि फुटलेले मडके होते. गंजीत एक कंदील होते ज्यात ना तेल होते ना वात. आजूबाजूला जुन्या झालेल्या कपड्यांनी भरलेल्या बॅगा पडलेल्या होत्या. त्यामुळे इथे कुणीतरी राहत होते हे मात्र नकी. रात्री ९ वाजता आम्ही आमच्या सोबत आणलेली भाकरी आणि मासे खाल्ले आणि सोबत आणलेल्या बिसलेरीच्या बाटल्यांमधील पाणी पिऊन आम्ही सर्वजण पाड्यासाठी वाड्याच्या बाहेर बसलो. वाड्या सभोवतालची लाकडे आणि सुकी झाडाची पाने गोळा करून आम्ही शेकोटी समोर गप्पा मारत बसलो होतो. गप्पा मारत असताना थंडी अचानक वाढत जात होती. गप्पा सुरू असतानाच आम्हाला वाड्याच्या मागच्या बाजूला कोणीतरी चालत आमच्या दिशेने येत आहे असे वाटले. त्याच्या पाऊलांचा आवाज आमच्या कानावर येत होता, म्हणून आम्ही सगळेच शांत झालो. आम्ही सगळेजण उर्दून टॉर्चच्या प्रकाशात पुढे जात होतो. आम्ही जंगलातून

बाजूला टॉर्च मारली पण तिथे कुणीच नव्हते.

‘‘मला खूप भीती वाटतंय. आपण सर्वांनी वाड्यात जावू या’’ सिमा घाबरलेल्या आवाजात म्हणाली. त्यामुळे आम्ही सर्वजण वाड्यात गेलो आणि गप्पा मारता मारता आम्ही सर्व झोपी गेलो. रात्रीचे ३ वाजले असतील मला एका बाईच्या रडण्याचा आवाज ऐकू येत होता. म्हणून मी उठलो तर पाहतो तर सर्वजण झोपले होते पण मधुकर मात्र दिसत नव्हता. वाड्याचा दरवाजा उघडा होता. मी सर्वांना जागे केले आणि ‘‘मधुकर कुठे आहे?’’ म्हणून सर्वांना विचारले. सगळेच घाबरलेल्या अवस्थेत हातात टॉर्च, मोबाईल टॉर्च, काट्या घेवून वाड्याच्या बाहेर पडलो. आम्हाला सर्वांना एका बाईच्या रडण्याचा आवाज येत होता म्हणून आम्ही सर्वजण त्या आवाजाच्या दिशेने निघालो. आम्ही सगळीकडे टॉर्च मारून पहिले असता समुद्राच्या किनाऱ्यावरून मधुकर समुद्राच्या दिशेने पाण्यात जात असताना आम्ही पहिले. मी लगेच होडीवाल्या काकांना संपर्क केला आणि ‘‘आम्ही संकटात आहोत. आम्हाला तुमची मदत हवी आहे. तुम्ही लवकर या.’’ असे बोलून आम्ही सर्वांनी मधुकरला मोठ्याने आवाज दिला ‘‘थांब मधुकर, समुद्रात जावू नको. मागे फिर’’. परंतु तो पुढेच

जात होता. आम्ही सगळेजण मधुकरच्या दिशेने धावत गेलो. सत्याने मधुकरच्या दिशेने टॉर्च मारली त्या वेळी जे दृश्य दिसले ते दृश्य पाहून आमच्या सर्वांच्या अंगावर काटा आला. मधुकरच्या समोरून पाण्यातून एक काळी गडद आकृती वर येत होती. तिचे केस असताव्यस्त पसरलेले आणि तिचे डोळे लाल भडक दिसत होते. तिचे हाथ खूूूू लांब होते. ती आकृती मधुकरच्या दिशेने तिचे लांब हात पुढे करत होती आणि तिच्या तोंडातून निघणारा तिचा हसण्याचा आवाज आमचा थरकाफ उडवत होता. ‘‘मधुकर, मधुकर’’ सत्याने ओरडून मधुकरला मागे खेचले. त्यावेळी मधुकर भानावर आला. त्याचे शरीर बर्फासारखे थंड पडले होते. मधुकर सहित आम्ही सर्वजण जीव मुठीत घेऊन घनदाट जंगलातून वाट मिळेल तिथे पळत होतो. पण आमचा पाठलाग करणारी विक्राळ आकृती आमच्यापेक्षा वेगवान होती. आम्ही धावत असताना आमच्या वाऱ्याचा वेग वाढत होता. झाडे मोठमोठ्याने हलत होती. कुठे जायचे कुठे नाही. काहीही समजत नव्हत. आम्ही वाऱ्याच्या वेगाने धावत होतो. धावता, धावता शुभदाचा पाय एका दगडाला लागला आणि ती पडली.

‘‘वाचवा, मला वाचवा’’ ती ओरडली. आम्ही जेव्हा मागे बघितले तेव्हा ती काळी कुट्टट आकृती शुभदाच्या अगदी जवळ पोहचली होती. ती आकृतीचे चेहरे क्षणाला बदलत होते. कधी ती रडणाऱ्या बाई सारखी दिसायची, तर कधी ती

चेटकीणी सारखी दिसायची. तीने शुभदाचा पाय हवेत उचलून घेतला, त्यावेळी शुभदाचा तोंडून त्या वेळी जे दृश्य दिसले ते दृश्य पाहून आमच्या सर्वांच्या अंगावर काटा आला. मधुकरच्या समोरून पाण्यातून एक काळी गडद आकृती वर येत होती. तिचे केस असताव्यस्त पसरलेले आणि तिचे डोळे लाल भडक दिसत होते. तिचे हाथ खूूूू लांब होते. ती आकृती मधुकरच्या दिशेने तिचे लांब हात पुढे करत होती आणि तिच्या तोंडातून निघणारा तिचा हसण्याचा आवाज आमचा थरकाफ उडवत होता. ‘‘मधुकर, मधुकर’’ सत्याने ओरडून मधुकरला मागे खेचले. त्यावेळी मधुकर भानावर आला. त्याचे शरीर बर्फासारखे थंड पडले होते. मधुकर सहित आम्ही सर्वजण जीव मुठीत घेऊन घनदाट जंगलातून वाट मिळेल तिथे पळत होतो. पण आमचा पाठलाग करणारी विक्राळ आकृती आमच्यापेक्षा वेगवान होती. आम्ही धावत असताना आमच्या वाऱ्याचा वेग वाढत होता. झाडे मोठमोठ्याने हलत होती. कुठे जायचे कुठे नाही. काहीही समजत नव्हत. आम्ही वाऱ्याच्या वेगाने धावत होतो. धावता, धावता शुभदाचा पाय एका दगडाला लागला आणि ती पडली.

‘‘वाचवा, मला वाचवा’’ ती ओरडली. आम्ही जेव्हा मागे बघितले तेव्हा ती काळी कुट्टट आकृती शुभदाच्या अगदी जवळ पोहचली होती. ती आकृतीचे चेहरे क्षणाला बदलत होते. कधी ती रडणाऱ्या बाई सारखी दिसायची, तर कधी ती

भारतभूमीच्या संरक्षणासाठी मुंबईत होणार ‘श्री राजमातंगी महायज्ञ’!

गेल्या काही वर्षांत जगभरात कुठेनाकुठे लहान मोठी युद्ध अविरत सुरू आहेत. इराक्याल आणि हमास यांमधील युद्धात अपरिमित वित्त आणि जीवित हानी झाली. रशिया आणि युक्रेन युद्धानेही जगाची आर्थिक गणिते बदलली. पाकिस्तानला घडा शिकवण्यासाठी भारतालाही ऑपरेशन सिंदूर घडवावे लागले. इराण, अमेरिका यांमधील वाद तर विकोपाला पोहोचला होता, ज्याचे पर्यावसान एकमेकांवरील विध्वंसक हल्ल्यांमध्ये झाले. या वादाचा फटका भारतालाही मोठ्या प्रमाणात बसला. शेअरबाजार कोलमडला, भारतातील जीवनावश्यक वस्तूंचे दर कडाडले. स्वयंपाकाच्या गॅसचा तुडवडा आजही भरून

जगन घाणेकर

सर्वांना माहीतच आहे. भगवान महादेवांवरील मालिकांतून आपण ती पहिली आहे. देवी सतीच्या क्रोधातून निर्माण झालेली शक्तीची १० रूपे ज्यांना ‘दशमहाविद्या’ असे म्हटले जाते. ‘काली, तारा, षोडशी, भुवनेश्वरी, त्रिपुराेश्वरी, छिन्नमस्ता, धूमावती, बगलामुखी, मातंगी आणि कमला’ अशा या दशमहाविद्या आहेत. त्यातील मातंगी ही ‘वाणी’ आणि ‘ज्ञान’ यांच्याशी संबंधित देवता आहे. मातंगी आदिशक्तीची प्रधानमंत्री (सल्लागार) असल्याने तिला ‘श्री राजमातंगी’ असे म्हटले जाते. या देवीच्या

उपासनेने शत्रूवर नियंत्रण प्राप्त होत असल्याने सध्याच्या युद्धजन्य परिस्थितीत तपोभूमी भारताचे रक्षण होण्यासाठी श्री राजमातंगीदेवीचे संरक्षककवच आवश्यक आहे. श्रीविष्णूच्या विविध दशावतारांच्या वेळीही दशमहाविद्या कार्यरत होत्या. त्रेतायुगात श्रीरामाच्या अवताराच्या वेळी श्री राजमातंगीदेवीचे तत्त्व कार्यरत होते; म्हणून आदर्श रामराज्य स्थापन झाले. सद्यःस्थितीत भारतातही अनाचार वाढला आहे, अनेक प्रकारची संकटे आ वसतून उभी आहेत या सर्वातून भारताचे रक्षण व्हावे, भविष्यात भारतावर युद्धसंकट ओढावलेच तर भारतभूमीचे सर्वतोपरी रक्षण व्हावे आणि भारतात पुन्हा एकदा लोकल्याणकारी रामराज्य स्थापन व्हावे यासाठी श्रीराजमातंगीदेवीची कृपा आवश्यक आहे. श्री राजमातंगीदेवीला ‘मंत्रिणी’ म्हटले जाते. यज्ञाद्वारे निर्माण होणाऱ्या सात्त्विक लहरींमुळे प्रतिकूल परिस्थितीतही डगमगून न जाता धैर्याने उभे राहण्याची शक्ती यातून मिळते. प्राचीन काळापासून राजे-महाराजे युद्धाला जाण्यापूर्वी यज्ञ करत असत. मुंबईत येत्या रविवारी म्हणजेच १७ मेला मुंबईतील सुप्रसिद्ध श्री सिद्धिविनायक मंदिराच्या मागे नर्दुल्ला टँक मैदानात भव्य स्वरूपात श्रीराजमातंगी महायज्ञाचे आयोजन करण्यात आले आहे. राज्यभरातून हजारो भाविक आणि भक्तगण या यज्ञाला उपस्थित राहणार आहेत. विविध साधू संतांच्या आणि मान्यवरांच्या उपस्थितीत दुपारी साडेतीन ते साडेसात या वेळेत हा यज्ञ संपन्न होणार आहे. या महायज्ञाचा प्रारंभ श्री गणेशाचे आवाहन करून, पुण्याहवाचन करून आणि महासंकल्प करून करण्यात येणार आहे. त्यानंतर श्री राजमातंगीदेवीच्या मूलमंत्राचे पारायण करत द्रव्यांची आहुती देण्यात येणार आहे. महापूर्णाहुती आणि सामूहिक प्रार्थना करून यज्ञाची सांगता होईल. यावेळी श्री राजमातंगीदेवीची स्तुती करून भारताचा सर्वांगीण विकास आणि रक्षण यांसाठी सामूहिक प्रार्थना घेण्यात येणार आहे. नावनोंदणी करून या यज्ञाला अधिकाधिक भाविकांनी उपस्थित राहण्याचे आवाहन सनातन संस्थेने केले आहे.

कोणत्याही युद्धाच्या आरंभी यज्ञ करून देवी देवतांना आवाहन करणे, त्यांचे कृपाशिर्वाद मिळवणे, युद्धासाठी त्यांचे सूक्ष्म रूपाने साहाय्य मिळवणे ही प्रथा भारतात पूर्वापर चालत आलेली आहे. पौराणीक कथांतून आपण याबाबत वाचले आहे, दूरदर्शनवरील रामायण-महाभारत यासारख्या मालिकांतून आपण पाहिले आहे. राजमातंगी ही विजयप्रदा असल्याने सध्याच्या परिस्थितीला अनुसरून श्रीराजमातंगी यज्ञाचे आयोजन करण्यात आले आहे. आदिशक्ती देवी सतीची कथा आपणा

दुहेरी संकटाच्या चक्रव्यूहात जग

जगासमोर हळूहळू एक असे संकट उभे राहत आहे, जिथे तीव्र उष्णता आणि दुष्काळ या दोन वेगळ्या आपत्ती राहिल्या नसून एकत्रितपणे मानवी जीवनावर घातक परिणाम करत आहेत. एका नवीन वैज्ञानिक अभ्यासानुसार हवामान धोरणांमध्ये ठोस बदल न झाल्यास या शतकाच्या अखेरीस पृथ्वीवरील सुमारे २८ टक्के म्हणजेच सुमारे २६० कोटी लोक उष्णता आणि दुष्काळाच्या दुहेरी संकटाचा सामना करत असतील.

कमी जबाबदार आहेत, त्यांनाच या दुहेरी हल्ल्याचा सर्वाधिक सामना करावा लागणार आहे. यात विशेषतः कमकुवत आणि उष्णकटिबंधीय क्षेत्रात राहणाऱ्या लोकांचा समावेश आहे.

एसी-कुलरसारखी साधने उपलब्ध नसलेल्या तसेच आरोग्यसेवाही मजबूत नसलेल्या लहान देशांमधील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल समाजात हे संकट दैनंदिन जीवन अधिक कठीण करेल. पाणी

संपल्यानंतर दुसरा कोणताही पर्याय नसणे, हा या धोक्याचा सर्वात भयानक पैलू आहे. शास्त्रज्ञांचा अंदाज आहे, की २०३० मध्ये ६.६ टक्के लोकसंख्या या धोक्याच्या छायेत असेल, तर २०९० पर्यंत हा आकडा २८ टक्क्यांवर पोहोचेल. म्हणजेच येणाऱ्या वर्षांमध्ये हे संकट वेगाने वाढणार असून कोट्यवधी लोकांना कचाट्यात घेणार आहे. एका सरासरी श्रीमंत देशातील नागरिकाचे आयुष्यभराचे कार्बन उत्सर्जन दुसऱ्या एखाद्या व्यक्तीला या धोकादायक ‘उष्ण-कोरड्या’ परिस्थितीमध्ये ढकलू शकते. ही आकडेवारी जागतिक विषमता अधिक स्पष्ट करते. जगातील देशांनी आपली हवामानविषयक आश्वासने गांभीर्याने पाळल्यास हा धोका मोठ्या प्रमाणात कमी केला जाऊ शकतो. अशा स्थितीत

शतकाच्या अखेरीस प्रभावित लोकसंख्या कमी होऊन सुमारे १८ टक्के राहू शकते. म्हणजेच १७० कोटी लोकांना या दुहेरी संकटाचा सामना करावा लागेल. हा फरक सांगतो, की आज घेतलेले निर्णय येणाऱ्या काळात अजबाबदी जीव सुरक्षित कवा असुरक्षित करू शकतात. आकाशातून बरसणारी झळाळती उष्णता आणि जमिनीखाली लपून बसलेली पाण्याची टंचाई ही केवळ ऋतूंची चक्रे उधळल्याची चिन्हे नाहीत, तर मानवी सभ्यतेसमोर उभ्या ठाकलेल्या नव्या संकटाचा चाहूल आहे.

हवामानबदलाच्या वेगाने वाढणाऱ्या परिणामांमुळे आज उष्णतेच्या लाटा आणि दुष्काळ या दोन स्वतंत्र आपत्ती राहिलेल्या नाहीत; त्या एकमेकांना पूरक ठरत अधिक तीव्र, व्यापक आणि घातक स्वरूप धारण करत आहेत. या दुहेरी संकटव्यूहाचा वेध घेताना केवळ पर्यावरणाचा नव्हे, तर अर्थव्यवस्था, अन्नसुरक्षा आणि सामाजिक न्याय यांचा विचार अपरिहार्य ठरतो. जगभरात गेल्या काही दशकांमध्ये तापमानवाढीचा वेग लक्षणीयरीत्या वाढलेला दिसतो. उष्णतेच्या लाटा आता अपवाद राहिलेल्या नाहीत, तर नियमित होत चालल्या आहेत. त्याच वेळी पर्जन्यमानातील अनियमितता आणि पाण्याच्या स्रोतांवरील ताण वाढल्याने

दुष्काळाची तीव्रता वाढत आहे. या दोन्ही घटना एकाच वेळी घडतात, तेव्हा परिणाम अनेकपटींनी वाढतो. उष्णतेमुळे जमिनीतील आर्द्रता वेगाने कमी होते, तर दुष्काळामुळे पाण्याची उपलब्धता घटते. परिणामी, तापमान आणखी वाढते आणि दुष्काळ अधिक तीव्र बनतो, असे एक दुष्टचक्र निर्माण होते. या दुहेरी संकटाचा सर्वात पहिला आणि तीव्र फटका शेतीला बसतो. भारतासारख्या देशात मोठ्या प्रमाणावर लोकसंख्या शेतीवर अवलंबून असताना उष्णता आणि दुष्काळाचा संगममताने होणारा परिणाम अत्यंत गंभीर ठरतो. पिकांची वाढ खुंटते, उत्पादन घटते आणि शेतकऱ्यांच्या उत्पन्नावर थेट परिणाम होतो. अन्नधान्याची उपलब्धता कमी झाल्याने बाजारात किमती वाढतात. त्याचा परिणाम शहरातील ग्राहकांवरही होतो. अशा परिस्थितीत अन्नसुरक्षेचा प्रश्न अधिक तीव्र बनतो.

पाण्याच्या उपलब्धतेवर होणारा परिणामही तितकाच चताजनक आहे. नद्या, तलाव आणि भूजलस्तर यांवर आधीच ताण आहे. उष्णतेमुळे बाष्पीभवनाचा दर वाढतो, तर दुष्काळामुळे पाण्याची भर पडत नाही. परिणामी, पाण्याचा तुटवडा अधिक तीव्र होतो. शहरी भागांमध्ये पाणीपुरवठ्यावर परिणाम होतो, तर ग्रामीण भागात पिण्याच्या पाण्यासाठी संघर्ष वाढतो. भविष्यात ‘पाणी युद्धां’ची भीती व्यक्त केली जाते, ती या पार्श्वभूमीवर निराधार नाही. या संकटाचा सर्वाधिक फटका समाजातील सर्वात असुरक्षित घटकांना बसतो. उघड्यावर काम करणारे मजूर, शेतकरी, बांधकाम कामगार यांच्यासाठी उष्णतेच्या लाटा केवळ अस्वस्थता निर्माण करत नाहीत, तर आरोग्यासाठी घातक ठरतात. उष्माघात, निर्जलीकरण आणि इतर आरोग्य समस्या वाढतात. दुष्काळामुळे रोजगाराच्या संधी कमी होतात, स्थलांतर वाढते आणि सामाजिक अस्थैर्य निर्माण होते. अशा वेळी या घटकांसाठी ही परिस्थिती जीवन-मृत्यूचा प्रश्न बनते. या दुहेरी संकटाची आणखी एक महत्त्वाची बाजू म्हणजे जागतिक असमानता. हवामानबदलासाठी सर्वाधिक जबाबदार असलेले विकसित देश आणि

आणि त्याचा भ्रमनिरास होतो. आपल्या देशातील, सर्वच क्षेत्रांतील, झपाट्याने आणि वेगाने होणारी ‘घसरण’ या कथेतून प्रकटाने स्पष्ट होते. रानवारा, या कथेतील रूम्बीच्या जीवनाची झालेली फरफट आणि ग्रामीण भागातील विधवा स्त्रीविरोधी कौटुंबिक वातावरण, सुजाण वाचकाला अस्वस्थ करते. गुलाबी पावडर ही कथाही पुण्याच्या जीवनाची झालेली वाताहत स्पष्ट करते. हरवलेली सावली आणि मन पाखरू पाखरू, या कथांतील कॉलेजमधील वातावरण शब्दबद्ध करण्यात अपूर्णा महाजन यशस्वी झाल्या आहेत. वयात आलेल्या मुलामुलींच्या जीवनातील अनेक घडामोडींची त्यामधून स्पष्ट जाणीव होते. ‘स्वेच्छा’ या कथेतील अनाथाश्रमात राहणारा आठ-नऊ वर्षांचा वरुण तेथेच रमला आहे.

नव्याने लाभलेल्या आपल्या आई-वडिलांकडे तो जाण्यास, शेवटी तो कसा तयार होतो, हे या कथेत विलक्षण प्रभावीपणे मांडले आहे. ही कथा वाचताना, वाचकाचे डोळे भरून आल्याशिवाय राहणार नाहीत. ऑस्कर वाइल्ड यांच्या ‘द सेल्फिश जयंट’ या परिकथेचा सुंदर, स्वैर अनुवाद ‘स्वार्थी राक्षस’ या नावाने लेखिकेने केला आहे. बेनिपट्टी या कथेमध्ये, पुण्यात आलेल्या, बिहार राज्यातील, मधुबनी जिल्ह्यातल्या, एका कुटुंबाला, पुन्हा बेनिपट्टीमध्ये परत जावे लागते. पुण्यात घरकाम करताना, हुशार रतन अनेक गोष्टी शिकून घेते आणि आपल्या ग्रामीण भागातील, स्त्रियांना शेती व्यतिरिक्त इतर उत्पन्नात वाढ करण्यास त्यांना प्रोत्साहन देते. ‘आस’ ही या कथासंग्रहातील, एक सर्वोत्तम कथा आहे. प्रौढ स्त्रीपुरुषांच्या जीवनातील, विविध आणि सूक्ष्म ताणतणाव उत्तम प्रकारे, या कथेतून व्यक्त होतात. ‘आस’ या कथासंग्रहातील, अपूर्णा महाजन यांच्या कथा, दीर्घकाळ लक्षात राहतील अशाच आहेत. प्रत्येक कथेची मांडणी अत्यंत सुबक पद्धतीने केली आहे. प्रत्येक कथेतील प्रत्येक पात्र कसा विचार करत असेल, याचे उत्तम प्रत्यंतर या कथासंग्रहातून येते. यातील काही कथा, निश्चितच कादंबरीमध्ये रूपांतरित करण्याच्या क्षमतेच्या आहेत. साहित्य, संगीत, कला या विविध क्षेत्रांची उत्तम जाणकारी, लेखिकेला असल्याचे जाणवते. उच्च विद्याभूषित प्रा. डॉ.अपर्णा महाजन यांचा परिचय, त्यांच्या छायाचित्रासह दिला आहे.

पुस्तकाचे नाव: आस
लेखिका : अपूर्णा महाजन
९८२२०५९६७८
प्रकाशक : ग्रंथाली, मुंबई-१६
पहिली आवृत्ती : २५ डिसेंबर २०२०
दुसरी आवृत्ती : १५ जुलै २०२३
पृष्ठे : १७०, **मूल्य :** ₹. २००/-

त्याचा सर्वाधिक फटका सहन करणारे विकसनशील देश यांच्यातील दरी अधिकच वाढत आहे. उष्णकटिबंधीय प्रदेशातील गरीब देशांकडे ना पुरेशी साधने आहेत, ना तांत्रिक क्षमता. त्यामुळे ते या संकटाला सामोरे जाण्यात अधिक असुरक्षित ठरतात. ही परिस्थिती केवळ पर्यावरणीय नव्हे, तर नैतिक आणि राजकीय प्रश्नही निर्माण करते. तथापि, या गंभीर चित्रात काही सकारात्मक शक्यतादेखील दडल्या आहेत.

हवामानबदलावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी जागतिक स्तरावर विविध करार आणि उपक्रम राबवले जात आहेत. कार्बन उत्सर्जन कमी करणे, नवीकरणीय ऊर्जेचा वापर वाढवणे आणि टिकाऊ विकासाच्या संकल्पनांचा स्वीकार करणे या उपाययोजनांमुळे या संकटाची तीव्रता कमी करता येऊ शकते; मात्र उपाययोजनांची प्रभावी अंमलबजावणी अत्यंत गरजेची आहे. स्थानिक पातळीवरही अनेक उपाय करता येऊ शकतात. जलसंधारण, सूक्ष्म सचन, पिकांच्या पद्धतींमध्ये बदल आणि हवामानस्नेही शेती उपाययोजनांमुळे दुष्काळाचा परिणाम कमी करता येतो. शहरी भागात हरित क्षेत्र वाढवणे, उष्णता कमी करणारी पायाभूत सुविधा उभारणे आणि पाण्याचा कार्यक्षम वापर करणे यावर भर देणे आवश्यक आहे. तसेच, आपली व्यवस्थापनाची सक्षम यंत्रणा उभारणेही तितकेच महत्त्वाचे आहे. शासनाच्या धोरणांमध्ये दीर्घकालीन दृष्टिकोन असणे आवश्यक आहे. नियोजनबद्ध पद्धतीने पायाभूत सुविधा उभारणे, संशोधन आणि विकासावर भर देणे आणि लोकजागृती करणे या बाबींचा समन्वय साधणे गरजेचे आहे. तसेच, सर्वात असुरक्षित घटकांसाठी विशेष योजना राबवणे आवश्यक आहे. उष्णता आणि दुष्काळाचा हा दुहेरी संकटव्यूह आपल्याला एक स्पष्ट संदेश देतो, तो म्हणजे मानव आणि निसर्ग यांच्यातील संतुलन ढासळले आहे. या संतुलनाची पुनर्स्थापना करणे ही काळाची गरज आहे. अन्यथा, येणाऱ्या पिढ्यांसाठी आणखी अधिक कठीण आणि अस्थिर जग सोडून जाऊ.

खो-खो स्पर्धेत दिग्गज संघांची विजयी सलामी

मुंबई : मुंबई खो-खो संघटनेच्या मान्यतेने आणि रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया (आरबीआय) स्पोर्ट्स क्लब आयोजित 'पहिली व्यावसायिक निमंत्रित खो-खो स्पर्धा २०२६' परळ येथील ऐतिहासिक विद्यार्थी क्रीडा केंद्राच्या लाल मैदानावरील कै. विवेकानंद पैगावकर क्रीडानगरीत शानदार वातावरणात सुरू झाली. उद्घाटनाच्या दिवशीच मैदानावर चुरशीचे सामने, टाळ्यांचा कडकडाट आणि प्रत्येक गुणासाठी झुंज पाहायला मिळाली. आज झालेल्या सामन्यात बँक ऑफ इंडिया, महावितरण कंपनी, नेवल डॉक आणि मुंबई पोलीस यांनी दमदार विजय नोंदवत विजयी सलामी दिली. स्पर्धेच्या उद्घाटन प्रसंगी राहुल सिन्हा (महाव्यवस्थापक, एचआरएमडी, सेंट्रल ऑफिस), भारताचे माजी कुस्तीपटू आणि अर्जुन पुरस्कार विजेते पप्पू यादव तसेच आरबीआय स्पोर्ट्स क्लबचे जनरल सेक्रेटरी सचिन नरसप्पा उपस्थित होते. व्यावसायिक गटाच्या पहिल्या सामन्यात बँक ऑफ इंडियाने बृहन्मुंबई महानगरपालिकेचा १९-१७ असा चुरशीच्या लढतीत २ गुणांनी पराभव केला. दुसऱ्या सामन्यात महावितरण कंपनीने गंदेकर इलेक्ट्रिकल्स प्रा. लि. वर १५-१४ (मध्यंतर १३-६) असा ७.१० मि. राखून रोमांचक विजय मिळवला. तिसऱ्या सामन्यात नेवल डॉकने ठाणे स्पेशल पोलीस सेलचा १०-९ (मध्यंतर ८-५) असा ७.१० मि. राखून पराभव करत शानदार विजय नोंदवला. दिवसातील चौथ्या आणि सर्वाधिक रंगतदार सामन्यात मुंबई पोलिसांनी यजमान रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया संघावर १७-१५ (मध्यंतर ९-९) असा २ गुणांनी थरारक विजय मिळवला.

नवी मुंबईमध्ये महाराष्ट्र श्री स्पर्धा

नवीन पनवेल : नवी मुंबई स्पोर्ट्स असोसिएशन यांचे सौजन्याने राज्यस्तरीय उंची गटाची विविध शरीर सौष्ठव स्पर्धा पार पडली. नवी मुंबई स्पोर्ट्स असोसिएशनचे क्रीडाप्रेमी क्रियाशील सेक्रेटरी डॉ. विजय पाटील यांच्या आयोजनाखाली या स्पर्धा पार पडल्या. या स्पर्धेसाठी नवी मुंबई स्पोर्ट्स असोसिएशनचे उपाध्यक्ष विजय पाटील, चेअरमन दत्तू बी.पाटील (हेल्थ क्लब) खजिनदार संजय निकम आणि त्यांचे सर्व सहकारी यांनी स्पर्धेसाठी यांचे मोलाचे सहकार्य झाले. नवी मुंबई स्पोर्ट्स असोसिएशनचे मेचुर एर बाँडी बिल्डिंग असोसिएशन ऑफ महाराष्ट्र या संघटनेच्या मान्यतेने या स्पर्धा झाल्या. या स्पर्धेच्या वेळी हौशी संघटनेच्या माध्यमातून मुंबई, नवी मुंबई, ठाणे, उपनगर येथे कार्यरत असलेल्या सेवाभावी कार्यकर्त्यांचा, पंच यांचा सत्कार करण्यात आला. यामध्ये नंदकुमार तावडे (मुंबई), अरुण कुरळे (मुंबई), प्रवीण खामकर (मुंबई), शिवछत्रपती पुरस्कार प्राप्त प्रशांत नारकर (मुंबई), सुरेंद्र महाडिक (नवी मुंबई), हेमंत पाटील (उपनगर मुंबई), गिरीश शेड्डी (ठाणे) आदी मान्यवरांचा समावेश आहे.

राज्यस्तरीय कबड्डी स्पर्धेत

अंकुर सघ विजेता

भाईंदर : भाईंदरजवळील राई येथील बालयोगी सदानंद बाबा कबड्डी संघाने आयोजित केलेल्या राज्यस्तरीय कबड्डी स्पर्धेत मुंबईचा अंकुर संघ विजयी झाला असून, मुंबई उपनगरातील जॉली संघ हा उपविजेता ठरला.महाराष्ट्र राज्य कबड्डी असोसिएशन व ठाणे जिल्हा कबड्डी असोसिएशन यांच्या मान्यतेने राई गावात नुकतेच या स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते. स्पर्धेचा पुरुष गटातील अंतिम सामना अंकुर संघ विरुद्ध जॉली मुंबई उपनगर यांच्यात रंगला त्यात अंकुर संघाने बाजी मारली. ओवली क्रीडा मंडळ व जय हनुमान संघ अनुक्रमे तृतीय व चतुर्थ क्रमांकावर राहिले. मालिका वीर सुशांत साहिल, उत्कृष्ट चढाई नामदेव ईशावलकर व उत्कृष्ट पकड केतन माफलकर यांना बक्षीस देण्यात आले. कुमारी गटासाठी झालेल्या स्पर्धेत अंतिम विजेता सफाळे येथील कुरडई संघ, तर उपविजेता राई येथील बालयोगी सदानंद बाबा कबड्डी संघ ठरला. या गटातील तृतीय व चतुर्थ बक्षीस अनुक्रमे विराकराच्या युवा प्रतिष्ठान व कल्याण येथील ज्ञानशक्ती या संघांना मिळाले. कुमारी गटातील सर्वोत्कृष्ट खेळाडू मालिकावीर म्हणून भार्गवी म्हाते हिने पुरस्कार पटकावला. किशोर मुले गटात अंतिम विजेता बालयोगी सदानंद बाबा कबड्डी संघ व छत्रपती भाईंदर संघ या हा उपविजेता ठरला. या गटात मालिका वीर बालयोगी संघाचा संदीप बिश्नकर्मा, तसेच उत्कृष्ट पकड राज रेड्डी व उत्कृष्ट चढाई विवेक, उत्कृष्ट पकड पावल बेलेंकर, उत्कृष्ट चढाई पुरस्कार संजना भोईर यांना देण्यात आले.

नागावच्या समर स्विमिंग कॅम्पला उत्स्फूर्त प्रतिसाद

विद्यार्थ्यांसह पालकांचाही उत्साह

उन्हाळी सुट्टीत जलतरणाची पर्वणी

। चौल । प्रतिनिधी ।

उन्हाळ्याच्या सुट्ट्यांमध्ये मुलांना काहीतरी वेगळे आणि आरोग्यदायी शिकण्याची संधी मिळावी या उद्देशाने पीएनपी सायस पूनावाला स्कूल, नागाव येथे आयोजित करण्यात आलेल्या समर स्विमिंग कॅम्पला यंदा अभूतपूर्व प्रतिसाद मिळत आहे. लहान मुलांपासून युवकांपर्यंत सर्व वयोगटातील सहभागींची संख्या दिवसेंदिवस वाढत असून, कॅम्प परिसरात उत्साहाचे वातावरण पाहायला मिळत आहे.

२ मे ते १ जून २०२६ या कालावधीत सुरू असलेल्या या कॅम्पमध्ये विशेषतः ५ ते १५ वर्षे

वयोगटातील मुलांचा मोठा सहभाग दिसून येत आहे. दररोज सकाळी पोहण्याचे तंत्र, पाण्यातील सुरक्षितता, प्रशिक्षण सत्रांमध्ये अनुभवी प्रशिक्षक

स्विमिंगचे मुख्य प्रशिक्षक अमर पाटील, दिनेश मानकर यांच्याकडून शुरुक्या यामुळे नागरिकांकडून या उपक्रमाचे विशेष कौतुक होत आहे.

स्विमिंगचे मुख्य प्रशिक्षक अमर पाटील, दिनेश मानकर यांच्याकडून शुरुक्या यामुळे नागरिकांकडून या उपक्रमाचे विशेष कौतुक होत आहे.

प्रशिक्षण दिले जात आहे. आजच्या मोबाईल आणि स्क्रीनच्या युगात मुलांनी मैदानी व आरोग्यदायी उपक्रमाकडे वळावे, यासाठी हा उपक्रम महत्त्वाचा ठरत असल्याची भावना पालकांनी व्यक्त केली. अनेक विद्यार्थ्यांनी पहिल्यांदाच स्विमिंग शिकण्यास सुरुवात केली असून, काही दिवसांतच त्यांच्या आत्मविश्वासात सकारात्मक बदल दिसून येत असल्याचे प्रशिक्षक अमर पाटील यांनी सांगितले.

अत्याधुनिक स्विमिंग पूल, सुरक्षित वातावरण आणि माफक शुल्क यामुळे नागरिकांकडून या उपक्रमाचे विशेष कौतुक होत आहे.

या कॅम्पला उत्स्फूर्त प्रतिसाद मिळत आहे. अनेक विद्यार्थी पहिल्यांदाच पाण्यात उतरले, माव आता त्यांच्यातील भीती कमी होत असून, आत्मविश्वास वाढताना दिसत आहे. पोहणे हा केवळ खेळ नसून, जीवनरक्षक कौशल्य आहे. त्यामुळे मुलांनी लहान वयातच जलतरण शिकणे अत्यंत महत्त्वाचे आहे.

उन्हाळी सुट्टीचा सदुपयोग करत आरोग्य, शिस्त आणि आत्मविश्वास वाढविणारा हा स्विमिंग कॅम्प

आजच्या मोबाईलच्या युगात मुलं घरातच जास्त वेळ घालवतात. अशावेळी अशा स्विमिंग कॅम्पमुळे मुलांना शारीरिक व्यायाम, आत्मविश्वास आणि शिस्त शिकायला मिळत आहे. माझ्या मुलीमध्ये काही दिवसांतच सकारात्मक बदल दिसून आला. प्रशिक्षकांकडून सुरक्षिततेची विशेष काळजी घेतली जात असल्याने पालक म्हणून मलाही समाधान वाटत आहे.

विद्यार्थ्यांसाठी आकर्षणाचा केंद्रबिंदू ठरत असून, आगामी काळातही अशा उपक्रमांना अधिक प्राधान्य देण्याची अपेक्षा व्यक्त केली जात आहे.

। लखनौ । वृत्तसंस्था ।

इंडियन प्रीमियर लीग २०२६ चा ५९ वा सामना १५ मे रोजी लखनऊ येथील इकाना क्रिकेट स्टेडियमवर लखनऊ सुपर जायंट्स आणि चेन्नई सुपर किंग्स यांच्यात खेळला गेला. आयपीएल २०२६ मधील प्ले-ऑफच्या शर्यतीत टिकून राहण्यासाठी अत्यंत महत्त्वाच्या असलेल्या सामन्यात चेन्नई सुपर किंग्जला (सीएसके) लखनौ सुपर जायंट्सकडून (एलएसजी) ७ गडी राखून पराभवाचा धक्का सहन करावा लागला आहे. लखनौच्या एकना स्टेडियमवर शुक्रवारी झालेल्या या सामन्यात चेन्नईने दिलेले १८८ धावांचे लक्ष्य लखनौने अवघ्या १६.४ ओव्हर्समध्ये ३ गड्यांच्या मोबदल्यात सहज पार केले. त्यांच्या मिचेल मार्शने अवघ्या ३८ चेंडूत ९

चौकार आणि ७ षटकारांच्या मदतीने ९० धावांची स्फोटक खेळी केली. तर मध्यमगती गोलंदाज आकाश सिंगने भेदक मारा करत २६ धावांत ३ गडी बाद केले. दरम्यान, या पराभवामुळे चेन्नईच्या प्ले-ऑफच्या अडचणी वाढल्या आहेत. कार्तिक शर्मा आणि दुबेची फटकेबाजीया लढतीत लखनौने नाणेफेक जिंकून चेन्नईला फलंदाजीसाठी आमंत्रित केले. चेन्नईची सुरुवात खराब झाली. कर्णधार

ऋतुराज गायकवाड (१३) आणि संजू संमसन (२०) स्वस्तात बाद झाले. या दोघांना आकाश सिंगने तंबूत धाडले. त्यानंतर २ बाद ३६ वरून चेन्नईच्या ५२ धावा झाल्या असताना उर्विल पटेल ६ धावांवर आकाश सिंगची शिकार बनला. त्यानंतर कार्तिक शमनि खेळाची सूत्रे आपल्या हाती घेत संघाचा डाव सावरत धावसंख्येला आकार दिला. कार्तिकने ४२ चेंडूत ७१ धावांची खेळी केली. त्यात ६ चौकार

प्ले-ऑफचे गणित बिघडले ■ मिचेल मार्शची चौफेर टोलेबाजी

आणि ५ षटकारांचा समावेश होता. शहाबाज अहमदने कार्तिकला बाद केले. डेवाळ ब्रेवीसने १६ चेंडूत २ षटकारांसह २५ धावांची जलद खेळी केली. शिवम दुबेने १६ चेंडूत नाबाद ३२ धावांची धडाकेबाज खेळी करत प्रशांत वीरच्या (नाबाद १३) मदतीने चेन्नईला २० षटकांत ५ बाद १८७

मुंबई, कोल्हापूर, इचलकरंजी उपांत्य फेरीत

। नूल । प्रतिनिधी ।

नूल येथील तिरंगा क्रीडा मंडळ, न्यू इंग्लिश स्कूल आणि आजी-माजी खेळाडू यांच्या संयुक्त विद्यमाने राज्यस्तरीय हॉकी स्पर्धेला आज उस्ताहात प्रारंभ झाला. पहिल्या दिवशी मुंबईचा महाराष्ट्र पोलीस, कोल्हापूर पोलीस, इचलकरंजीचे महाराष्ट्र मंडळ यांनी प्रतिस्पर्धांचा पराभव करून विजयी सलामी दिली. यजमान तिरंगा क्रीडा मंडळाने बेळगावला २-१ असे नमवून उपांत्य फेरी गाठली.

लाकळाप्याण्णा नडगदखी यांच्याहस्ते स्पर्धेचे उदघाटन झाले. पहिल्या सामन्यात तिरंगा क्रीडा मंडळाने बेळगावचा २-१ असा पाडाव केला. तिरंगाच्या रितेश मांगलेंने पहिला मैदानी गोल करून

धडाकेबाज सुरुवात केली. पण, बेळगावच्या प्रवीणने गोल करून सामन्यात १-१ अशी बरोबरी साधली. उत्तरार्धात तिरंगाच्या प्रज्वल काळेंने निर्णायक गोल करून स्थानिक शौकिंनांना जल्लोषाची संधी दिली.

दुसऱ्या सामन्यात इचलकरंजी महाराष्ट्र क्रीडा मंडळाने फिरोज वस्ताद, सरोज पाटीलच्या गोलमुळे गदा स्पोर्ट्सवर २-१ अशी मात केली. गदागुचा गोल करणारा जीवनची झुंज व्यर्थ ठरली. रंगतदार सामन्यात

मुंबई पोलिसने कोल्हापूरच्या महाराष्ट्र क्रीडा मंडळाला २-१ असे पराजित करून आव्हान संपुष्टात आणले. दोन गोल करणारा मुंबईचा रोहन पोवार विजयाचा शिल्पकार ठरला. चौथ्या सामन्यात कोल्हापूर पोलीस संघाने ईश्वरपूरच्या निशिकांतदादा फाउंडेशनला ३-१ असे हरवून आगेकूच केली. कोल्हापूरच्या सत्यजित सावंत, विनोद मनुगडे, मुकूंद रजपूत यांनी प्रत्येकी एक गोल मारला. ईश्वरपूरच्या स्वप्निल पाटीलचा गोल संघाचा पराजय टाळू शकला नाही.

याप्रसंगी एस. आर. जाधव, श्रीरंग चौगुले, जयसिंगराव चव्हाण यांच्यासह खेळाडू उपस्थित होते. सचिन शिंदे यांनी स्वागत केले.तर सचिन पोवार यांनी आभार मानले.

साहिल जाधवला तिरंदाजीत कांस्यपदक

। सातारा । प्रतिनिधी ।

साताऱ्याच्या साहिल जाधवने शांघाय येथे सुरू असलेल्या तिरंदाजी वर्ल्ड कपमध्ये कंपाउंड पुरुषांच्या वैयक्तिक प्रकारात कांस्य पदक जिंकून इतिहास घडवला आहे. हे त्याचे वर्ल्ड कपमधील पहिलेच वैयक्तिक पदक आहे. कांस्यपदकासाठी झालेल्या सामन्यात साहिलने डेन्मार्कच्या अनुभवी मारिन् डॅमसबोचा १४७-१४४ असा पराभव केला. यशानंतर संपूर्ण महाराष्ट्रातून त्याच्यावर कौतुकाचा वर्षाव होत आहे. सामन्याच्या सुरुवातीला तो एका गुणाने मागे होता, मात्र दुसऱ्या फेरीत त्याने अचूक वेध घेत आघाडी मिळवली आणि ती शेवटपर्यंत टिकवून ठेवली.

उपांत्य फेरीत त्याचा फ्रान्सच्या निकोलस गिरार्डकडून अवघ्या दोन गुणांच्या फरकाने (१४७-१४५) पराभव झाला होता. या स्पर्धेत त्याने भारताचा वरिष्ठ खेळाडू अभिषेक वर्मा आणि ऑस्ट्रियाच्या निको विनर सारख्या दिग्गज खेळाडूंना नमवून आपली छाप पाडली. साहिल हा साताऱ्यातील कर्ंडी या गावचा आहे आणि त्याचा प्रवास सोपा नव्हता. कोविड-१९ महामारीच्या काळात त्याचे वडील राजेश जाधव यांची नोकरी सुटली होती. तरीही मुलाच्या प्रशिक्षणात खंड पडू नये म्हणून साहिलच्या आईने स्वतःचे दागिने विकून त्याला खेळासाठी लागणारे महागडे साहित्य घेऊन दिले. त्याने साताऱ्यातील दृष्टी

मिचेल मार्शने चौफेर टोलेबाजी करत अवघ्या ३८ चेंडूत ९ चौकार आणि ७ षटकारांच्या मदतीने ९० धावांची स्फोटक खेळी केली. त्याने अवघ्या २१ चेंडूत आपले अर्धशतक पूर्ण केले होते. त्याला जोस इंग्लिसने (३६) चांगली साथ दिली. या दोघांनी पहिल्या विकेटसाठी १३५ धावांची भागीदारी करत लखनौचा विजय सोपा केला. मुकेश चौधरीच्या फेकीवर मार्श धावबाद झाला. त्याचे शतक दहा धावांनी हुकले.

चेन्नई सुपर किंग्सन आतापर्यंत १२ सामने खेळले असून, त्यात सहा जिंकले आहेत आणि सहा गमावले आहेत. सीएसकेकडे सध्या १२ गुण आहेत. १६ गुणांपर्यंत पोहोचण्यासाठी, सीएसकेला त्यांचे उर्वरित दोन्ही सामने जिंकाने लागतील.

आर्चरी अकॅडमीमध्ये प्रशिक्षक साहिल सावंत यांच्याकडे तिरंदाजीचे धडे गिरवले. त्यानंतर त्याने कोलकाता येथील भारतीय क्रीडा प्राधिकरण केंद्रात प्रशिक्षक हंश कुमार यांच्या मार्गदर्शनाखाली सुमर केला. साहिलने शिवाजी विद्यापीठातून मर्मनो टेक्नॉलॉजी आणि नॅनो सायन्सपध्मध्ये पदवी पूर्ण केली आहे. सध्या तो साताऱ्यातील यशवंतराव चव्हाण इन्स्टिट्यूट ऑफ सायन्समध्ये फिजिक्समध्ये पदव्युत्तर शिक्षण घेत आहे. जागतिक विद्यापीठ स्पर्धेत निवड होण्यापूर्वी साहिलला अनेक राष्ट्रीय स्पर्धा आणि चाचणी फेऱ्यांमध्ये अपयशाचा सामना करावा लागला होता.

२०२४ आणि २०२५ च्या वर्ल्ड कप चाचण्यांमध्ये तो अवघ्या काही गुणांनी पिछाडीवर राहिल्यामुळे संघात स्थान मिळवू शकला नव्हता. मात्र, २०२५ च्या वर्ल्ड युनिव्हर्सिटी गेम्समध्ये (जर्मनी) त्याने वैयक्तिक सुवर्णपदक जिंकून सर्वांचे लक्ष वेधून घेतले आणि त्यानंतर २०२६ मध्ये शांघाय वर्ल्ड कपमध्ये त्याचे पहिले पदक निश्चित केले. ऑलिंपिकमध्ये भारताचे प्रतिनिधित्व करणे आणि पदक जिंकणे, हे त्याचे अंतिम ध्येय आहे.

फ्रान्सचे नेतृत्व एमबाप्पेकडे

फ्रान्सचा फॉरवर्ड लाईनअप सध्या जगात सर्वात मजबूत दिसत आहे. संघात सुपरस्टार किलियन एम्बाप्पे यांच्यासोबत बॅलोन डीफ़ॉर विजेता ओस्मान डेबेले, उद्यनमुख तारे डेसिरे डौए, मायकल इराघाने मैदानात उतरेल. २०२२ मध्ये अंतिम सामना हरल्यानंतर एम्बाप्पे निराश होऊन मैदानावर बसले. फ्रान्सचे अध्यक्ष इमॅन्युएल मॅक्रॉन त्यांना समजावण्यासाठी पोहोचले होते.

फ्रान्सची संपूर्ण टीम गोलकीपर: माइक मैग्नन, ब्राइस सांबा, रॉबिन रिसर, बचावपटू: लुकास डिग्रे,

मालो गुस्टो, लुकास हर्नांडेज, थियो हर्नांडेज, इब्राहिमा कोनाटे, जूल्स कोट्टे, मॅक्सस लॅक्रोइक्स, विल्यम सलीबा, डेयोट उपामेकानो, एमगोलो कोटे, मनु कोने, एंड्रियन रबियोट, ऑरिलियन टचौमेनी, वॉरेन जैरे-एमरी, मॅग्रेस अक्लिओचे, ब्रॅंडली बारकोला, रेयान चेर्की, ओस्मान डेम्बेले, डेसिरे डौए, जीन-फिलिप माटेटा, किलियन एमबाप्पे, मायकल ओलिसे, मार्कस थुरम संघात असणार आहेत.

मुन्ना इलेव्हन ठरला चषकाचा मानकरी

चिपळूण : सावर्डे येथील सहाद्री शिक्षणसंस्थेच्या मैदानात रंगलेल्या शेखर निकम प्रतिष्ठान सावर्डे आयोजित आ. शेखर निकम चषक २०२६ क्रिकेट स्पर्धेत मुन्ना देसाई इलेव्हन हातखंबा संघ विजेता ठरला. चिपळूणच्या अजिंक्य वॉरिअर्स संघाला उपविजेतेपद मिळाले. प्रकाशझोतात झालेली ही स्पर्धा चुरशीची झाली.

राज्यातील निमंत्रित १० नामवंत संघ सहभागी झाले होते. प्रतिष्ठानचे अध्यक्ष उद्य-ोजक सचिन पाकळे यांनी या स्पर्धेचे सुरेख नियोजन केले. विजेत्या मुन्ना देसाई संघास ५ लाख रुपये व चषक, उपविजेत्या अजिंक्य वॉरिअर्सला अडीच लाख रुपये व चषक देऊन

गौरवण्यात आले. स्पर्धेत सामनावीर म्हणून ओमी केणे (२६ धावा), मालिकावीर म्हणून अजिंक्य वॉरिअर्स चिपळूण संघाचा वासिक शेख या खेळाडूने (१५१ धावा- ६ बळी) घेत मालिकाविराचा मान पटकावला. उत्कृष्ट गोलंदाज समीर जगताप (अजिंक्य वॉरिअर्स, चिपळूण), मुन्ना देसाई इलेव्हन हातखंबा संघाच्या किरण पवार या खेळाडूने (१०३ धावा) उत्कृष्ट फलंदाज म्हणून मान मिळवला. या सर्व खेळाडूंना उद्योजक सचिन पाकळे, संजय पाकळे, कार्याध्यक्ष अनिरुद्ध निकम, कॅप्टन प्रकाश सावर्डेकर आदींच्या हस्ते सन्मानित करण्यात आले.